

LANDINFORMATION

Georgien

Underlag till bedömning av ursprungsländer (version 2.1)

2024-10-21

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Den här rapporten är framtagen av Migrationsverket i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Migrationsverket: Landinformation: Georgien. Underlag till bedömning av ursprungsländer (version 2.1)

Framställd av: Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys –
Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.

Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation,
Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2024.

Datum: 2024-10-21

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	6
1.1	Tidigare versioner.....	6
1.2	Om rapporten och dess syfte	6
1.3	Internationella index och EU-praxis.....	7
2.	Den georgiska staten.....	7
2.1	Nationell suveränitet.....	7
2.2	Territoriell kontroll och interna oroligheter.....	8
2.3	Statsskick.....	8
2.3.1	Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet.....	8
2.3.2	Folkets delaktighet och förtroende	9
2.3.1	Politisk situation och stabilitet.....	11
1.	Allmänna fri- och rättigheter	15
1.1	Politiska rättigheter.....	15
1.2	Religionsfrihet	18
1.3	Etniska minoriteter	20
1.4	Utsatthet på grund av kön.....	22
1.5	Hbtqi-personer.....	24
1.6	Personer med funktionsnedsättning.....	28
1.7	Barn	29
1.8	Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet.....	30
1.8.1	Dödsstraff	30
1.8.2	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.....	31
1.8.3	Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar	33
1.8.4	Miljökatastrofer	33
2.	Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter.....	33
2.1	Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet	33
3.	Non-refoulement	37

Källförteckning	40
Elektroniska källor	40
Muntliga källor.....	46
Bilaga	47

1. Inledning

1.1 Tidigare versioner

Denna rapport publicerades första gången den 6 maj 2021 och genomgick en första översyn 2022 i syfte att uppdatera väsentliga förändringar i landet eller övriga händelser som på grund av sin vikt och potential borde komma rättsavdelningen till del. En liknande översyn gjordes år 2023 då rapporten skrevs om och försågs med aktuella källor. Aktuell version är inte i form av en omskriven rapport och innehåller fortsatt skrivningar från 2023. Rapporten har dock bifogats ett större antal tillägg och aktuella referenser kopplade till det senaste årets utveckling som Migrationsanalys ser ett behov av att lyfta. Migrationsanalys vill betona vikten av att läsa samtliga avsnitt i sin helhet och att särskilt beakta de tillägg som gjorts 2024.

Version	Titel	Datum	Rapportnummer
2.0	Georgien. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2023-07-21	47590
1.1	Georgien. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2022-04-29	46878
1.0	Georgien. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2021-05-06	45550

1.2 Om rapporten och dess syfte

Den här rapporten är framtagen efter en beställning av Migrationsverkets rättsavdelning, för att utgöra underlag till bedömning av situationen i ett ursprungsland. Underlaget omfattar ett antal faktorer som enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska bedömas för att avgöra om ett land är ett säkert ursprungsland.¹ Dessa faktorer är relaterade till bl.a. ett lands funktionalitet som rättsstat och skyddet för medborgerliga fri- och rättigheter. Rapporten utgör en översiktlig beskrivning av dessa områden, men gör inte anspråk på att ge en fullständig bild i någon del. Rapporten innehåller löpande hänvisningar till mer djupgående och specifik rapportering som Migrationsanalys bedömer vara relevant och kvalitativ för förståelsen av den aktuella situationen. Vidare tar rapporten inte ställning till om specifikt Georgien är att betrakta som ett säkert ursprungsland eller inte.

Georgiska staten saknar de facto kontroll över utbrytarrepublikerna Abchazien och Sydossetien, och begränsad tillgänglighet av information gör det svårt att bedöma

¹ EU, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#)

läget i dessa områden. Situationen i områdena Abchazien och Sydossetien behandlas därför i särskilt underlag.

1.3 Internationella index och EU-praxis

Närmast nedan återfinns de EU-länder som i förteckningar över säkra ursprungs-länder har fört upp Georgien, och en genomgång av hur Georgien rankas i några internationellt välrenommerade index. Sammanvägda kan de ses som indikatorer på situationen i landet. Bertelsmann Stiftung mäter graden av demokrati och marknadsekonomi, Economist Intelligence Unit graden av demokrati, World Justice Project efterlevnaden av rättsstatsprincipen och Freedom House allmänna fri- och rättigheter. De siffror som redovisas är de som var aktuella vid rapportens framtagande.

Georgien i internationella index ²		Georgien som säkert ursprungsland ³
Bertelsmann Stiftung (1–10) ⁴	6,10	Bulgarien Cypern Danmark Estland Frankrike Grekland Irland Island Nederländerna Norge ⁵ Schweiz Slovenien Tjeckien Tyskland Österrike
Economist Intelligence Unit (0–10)	5,20	
World Justice Project (0–1)	0,61	
Freedom House (0–100)	58	

2. Den georgiska staten

2.1 Nationell suveränitet

Republiken Georgien är en suverän stat i södra Kaukasus som utgörs av det territorium som tidigare ingick i den georgiska Sovjetrepubliken. Självständighet utropades 1991 i svallvågorna av Sovjetunionens sönderfall och landet är sedan 1992 medlemsstat i Förenta nationerna.⁶

² Inom parentes indikeras de värden skalorna baseras på, från sämsta till bästa möjliga poäng.

³ EUAA, datavisualisering över vilka länder som implementerar konceptet av säkra ursprungs-länder, [url](#)

⁴ Bertelsmann Stiftung mäter flera olika parametrar i sina årliga rapporter, denna siffra avser den politiska utvecklingen (eng. "political transformation").

⁵ Norge har ingen förteckning över säkra ursprungs-länder, men ett snabbförfarande gäller för asylansökningar från ett antal länder, däribland Georgien.

⁶ UI (Utrikespolitiska institutet), Landguiden, [betaltjänst] *Georgien*, [url](#); FN (Förenta Nationerna), The United Nations in Georgia, [url](#)

2.2 Territoriell kontroll och interna oroligheter

Georgien utövar effektiv kontroll över huvuddelen av sitt territorium. I de båda utbrytarrepublikerna Abchazien och Sydossetien saknar dock den georgiska statsmakten helt kontroll och administrativt inflytande. Europadomstolen har i en dom från januari 2021 fastställt att Ryssland otvetydigt har utövat ”effektiv kontroll” över Georgiens ockuperade territorier Abchazien och Sydossetien. Konflikten kring de ryskstödda utbrytarrepublikerna är inte aktiv i form av väpnade konfrontationer eller andra våldshandlingar, utan har sedan 2008 varit mer eller mindre frusen och statisk.⁷ Georgien utgör emellertid alltså en bricka i det säkerhetspolitiska spelet mellan Ryssland och Nato.⁸

2.3 Statsskick

2.3.1 Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet

Parlamentet innehar den lagstiftande makten och har dessutom mandat vad gäller den generella inriktningen av såväl inrikes- som utrikespolitik. Utöver detta har parlamentet också en utrednings- och kontrollfunktion i förhållande till den exekutiva delen av statsförvaltningen. Enligt konstitutionen har Georgien ett system med två kammare, republikrådet och senaten. Tvåkamarsystemet är dock konstitutionellt avhängigt fullt återupprättande av den georgiska territoriella integriteten (se ovan).⁹ Fram tills att detta sker består parlamentet av en kammare bestående av 150 ledamöter. Parlamentet väljs genom allmänna val vart fjärde år. För att komma in i parlamentet krävs att partier når en femprocentsspärr.¹⁰

Presidenten är statschef och överbefälhavare men har genom konstitutionella förändringar tilldelats en alltmer ceremoniell funktion till fördel för premiärministern och parlamentet.¹¹ De konstitutionella förändringarna innebär också att en ny ordning för val av president kommer att tillämpas från och med 2024. Presidenten kommer då inte tillsättas genom allmänt val utan genom ett valkollegium som innefattar 300 medlemmar, däribland samtliga parlamentsledamöter, medlemmar från så kallade ”high councils” i de autonoma republikerna samt representanter från stadsfullmäktige.¹² Presidentens mandatperiod varar i fem år och samma individ kan väljas om för ytterligare en mandatperiod. Den nuvarande presidenten, som valdes 2018, sitter på sex år i ett övergångsarrangemang i följd av ovan nämnda författningsändringar.¹³ Som nämndes inledningsvis har stora delar av presidentens

⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 6

⁸ UI, Landguiden, Georgien, odaterad, [url](#) [betaltjänst]

⁹ Georgien. Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#)

¹⁰ OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) ODIHR, Georgia Parliamentary Elections 26 October 2024, ODIHR Needs Assessment Mission Report 20-24 May 2024, 2024-06-28, [url](#), s. 6

¹¹ USDOS (US Department of State), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#); Migrationsverket, Lifosrapport: Georgien – rätts- och säkerhetssektorn (version 2.0), 2019-09-16, [url](#), s. 11; UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

¹² USDOS, 2022 Country Report on Human Rights Practices: Georgia, 2022-03-20, [url](#), s. 1

¹³ Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#); Georgien. Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#); UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning 2024-06-05, [url](#)

tidigare exekutiva makt inskränkts och överförs helt eller i delar till premiärministern. I praktiken är stora delar av den exekutiva makt som presidenten utövar snarare att ses som implementering av regeringens instruktioner, än som ett självständigt konstitutionellt agerande.¹⁴

Regeringen leds av premiärministern och har det huvudsakliga exekutiva mandatet att genomföra den politiska inriktning som bestämts av parlamentet. Premiärministern, tillsammans med en föreslagen regering, nomineras av det parti som fått flest mandat vid parlamentsval och röstas fram av parlamentet i en förtroendeomröstning med enkel majoritet. Premiärministern utses sedan formellt av presidenten, varpå premiärministern utser regeringens ministrar.¹⁵ För att göra anspråk på att bilda regering måste ett parti ha minst 40 procent av rösterna.¹⁶

Konstitutionsdomstolen ingår inte i det ordinarie domstolsväsendet utan är en oberoende institution vars huvudsakliga uppgift är att pröva rättsaktens överensstämmelse med konstitutionen. Domstolen består av nio ledamöter som tillsätts för en period om tio år. Tillsättningsmakten vad gäller domare i konstitutionsdomstolen delas av parlamentet, presidenten och Högsta domstolen.¹⁷

2.3.2 Folkets delaktighet och förtroende

Allmänna val hålls regelbundet och vid parlamentsvalets första omgång i oktober 2020 uppgick valdeltagandet till 56 procent.¹⁸ Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) ledde den internationella valobservationen och sammanfattade i sin slutrapport att valet var ”konkurrensmässigt” och att fundamentala friheter överlag respekterades. Däremot rapporterades om anklagelser om väljarpåtryckningar samt ett minskat förtroende hos allmänheten gällande delar av valprocessen, främst på grund av en otydlig gränsdragning mellan det styrande partiet och staten. Särskilt lyfte man oro över dominansen från det styrande partiet i valkommissionerna.¹⁹

En andra valomgång hölls i ett antal av valdistrikten i november samma år. Denna omgång observerades inte internationellt men lokala civilsamhällesorganisationer mobiliserade tusentals observatörer runtom i landet och bedömde valet som det värsta som hållits under det styrande partiet Georgisk dröm, med rapportering om flertalet brister. Anklagelser om valfusk ledde till en parlamentarisk bojkott av oppositionspartierna efter valet.²⁰ Även lokalvalen 2021 kantades av anklagelser om fusk.²¹

¹⁴ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]; Georgien, Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#)

¹⁵ Georgien, Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#)

¹⁶ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 9

¹⁷ Georgien, Constitutional Court of Georgia, About the Court, [url](#); Georgien, Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#)

¹⁸ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

¹⁹ OSSE, Georgia. Parliamentary Elections 31 October 2020. ODIHR Limited Election Observation Mission. Final Report, 2021-03-05, [url](#), s. 2

²⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 9–10

²¹ UI, Landguiden, Georgien – Demokrati och rättigheter, 2023-02-02, [url](#) [betaltjänst]

År 2023 antog parlamentet ändringar kring utnämmandet av (partipolitiskt obundna) medlemmar av den centrala valkommissionen, där nomineringsansvaret övergår från presidenten till parlamentets talman och där en utnämning kräver enkel istället för kvalificerad majoritet i parlamentet. Beslutet har kritiserats dels för hur det fattades, dels för att det i praktiken anses ge det styrande partiet ett oproportionerligt stort inflytande över utnämningarna till valkommissionen.²² Dessa ändringar, tillsammans med bl.a. införande av enkel majoritet i valkommissionens beslutsfattande, kan underminera tilliten till kommissionens oberoende och opartiskhet. Annan valrelaterad kritik rör beslutet att slopa krav på könskvotering av kandidater på vallistor och mer övergripande att lagändringar genomförs i snabba processer nära inpå val på ett ofta icke-inkluderande sätt och som gynnar det styrande partiet.²³

I en rapport inför parlamentsvalet hösten 2024 konstaterar OSSE att de flesta representanter för oppositionspartier som de talat med uppger att de eller deras medlemmar hotas och att de fruktar för sin eller sina familjemedlemmars fysiska säkerhet och att detta kan begränsa deras möjligheter att fritt bedriva valkampanj. Många andra av OSSE:s källor uttrycker farhågor kring risken för hot mot väljare och röstköp, otillbörlig påverkan av statstjänstemän, missbruk av statens resurser och potentiell passivitet hos rättsvårdande myndigheter när det gäller att agera med anledning av sådana oegentligheter.²⁴

I teorin är landet pluralistiskt och 66 partier var registrerade inför parlamentsvalet 2020. I praktiken är landet dock polariserat mellan de två partierna Georgisk dröm och Enade nationella rörelsen (ENR). Bertelsmann Stiftung bedömer att denna binära politiska polarisering underminerar de demokratiska institutionerna, då den bl.a. skapar politisk instabilitet, delar samhället i två läger och lämnar lite utrymme för konkreta diskussioner om politiska lösningar.²⁵

Opinionsundersökningar i Georgien från 2020 visar att endast 18 procent av de tillfrågade litat på politiska partier, medan 33 procent helt eller delvis misstror dem. De georgiska politiska partierna präglas av relativt små grupper av aktiva medlemmar och representerar därmed inte några större segment av samhället. Partierna blir därmed institutionellt svaga och beroende av enskilda karismatiska individer. Den politiska verkligheten präglas i stor utsträckning av populism för att mobilisera väljarstöd.²⁶

Opinionsundersökningar visar även att allmänheten sätter ett högt värde på att leva i ett demokratiskt samhälle och 58 procent föredrar demokrati framför andra former av styrelseskick. Endast 16 procent kan, under vissa förutsättningar, tänka sig ett odemokratiskt styrelseskick. Det finns även en stark konsensus i det bredare

²² Freedom House, Freedom in the World 2024 – Georgia, 2024, [url](#)

²³ OSSE, ODIHR, Georgia Parliamentary Elections 26 October 2024, ODIHR Needs Assessment Mission Report 20-24 May 2024, 2024-06-28, [url](#), s. 1–4

²⁴ OSSE, ODIHR, Georgia Parliamentary Elections 26 October 2024, ODIHR Needs Assessment Mission Report 20-24 May 2024, 2024-06-28, [url](#)

²⁵ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]; Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 9, 30–32

²⁶ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 6, 17–18; BTI 2020 Country Report Georgia, 2020-04-29, [url](#), s. 15–16

samhället att Georgien är en del av Europa och bör bli medlem i EU och Nato. En majoritet ser också ”västerländsk demokrati” som ett ideal och förhåller sig skeptiska till ett politiskt system med en stark ledare som inte kan hållas ansvarig av en folkvald församling.²⁷ Sannolikt präglas denna inställning av Georgiens negativa uppfattning av Ryssland, men får ändå sägas ge uttryck för att demokratiska ideal har rotat sig i den georgiska väljarkåren. Förtroendet för de demokratiska institutionerna är överlag lågt medan andra viktiga institutioner, som exempelvis kyrkan, försvarsmakten och polisen, har ett högre förtroende.²⁸

Med ökad politisk polarisering i landet har intressegrupper varit oförmögna att uppmuntra till en bred problembaserad, politisk debatt. Stora delar av samhället organiserar inte sig själva i intressegrupper eller civilsamhällesorganisationer. Det är fortfarande ovanligt att bli medlem i eller grunda formella organisationer för särskilda syften, och principen om att aggregera intressen i ett pluralistiskt samhälle har inte slagit rot i Georgien. Civilsamhällessektorn i landet växer förvisso i siffror och kapacitet men koncentrerar sig primärt till Tbilisi och Batumi, och har svaga länkar till den bredare befolkningen.²⁹

2.3.1 Politisk situation och stabilitet

Även om det politiska systemet i Georgien är pluralistiskt präglas georgisk politik, som nämns ovan, av en mycket stark polarisering i två politiska läger. Det ena lägret, och i praktiken styrande sedan 2012, utgörs huvudsakligen av partiet Georgisk dröm som bildades 2011 av oligarken Bidzina Ivanishvili. Ivanishvili, som är Georgiens rikaste person, bildade partiet som en missnöjesyttring över det då styrande partiet ENR och kanske framför allt mot dess ledare Mikheil Saakashvili.³⁰ Ivanishvili har idag inte någon formell roll i politiken, men anses ha stort inflytande över partiet, regeringen och politik i landet i stort.³¹

Det andra lägret, Saakashvili och ENR, kom till makten 2003 genom den s.k. Rosornas revolution och ledde Georgien bort från ett postsovjetiskt kaos präglad av dålig ekonomisk utveckling, systemhotande kriminella nätverk och utspridd korruption i statsapparaten. Efter en period av historisk ekonomisk tillväxt och ett starkt folkligt stöd började alltmer kritik riktas mot Saakashvilis auktoritära tendenser, samtidigt som ENR kom att anklagas för valfusk och en rad allvarliga myndighetsövergrepp avslöjades.³²

Genom sin seger i parlamentsvalen 2012 tog Georgisk dröm över det politiska kommandot i landet och har alltsedan dess helt dominerat georgisk politik. Saakashvili lämnade Georgien 2013 och kom sedan att dömas i sin frånvaro för maktmissbruk och våld mot oppositionsföreträdare. När han återvände till Georgien i oktober 2021 greps han och är än idag frihetsberövad. Trots detta är Saakashvili fortsatt inflytelserik i Georgien och bidrar i högsta grad, i varje fall

²⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 37; BTI 2020 Country Report Georgia, 2020-04-29, [url](#), s. 15–16

²⁸ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 19, 30

²⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 18

³⁰ European Parliamentary Research Service, Georgia: political parties and the EU, januari 2015, [url](#)

³¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 9, 30–32

³² UI, Landguiden, Georgien – Modern historia, 2022-04-26, [url](#) [betaltjänst]

symboliskt, till den fortsatta polariseringen på den politiska arenan, där ENR och dess avknoppningar alltså utgör den enda reella oppositionen till det styrande Georgisk dröm.³³ Interna splittringar inom ENR under senare år har emellertid lett till en rädsla för att det styrande partiet ska gynnas.³⁴

Trots den formella tredelade maktindelningen i Georgien har situationen försämrats sedan 2016. Koncentrationen av makt hos Georgisk dröm har möjliggjort för regeringen att utöva inflytande över viktiga offentliga institutioner och förhindra dem från att utöva sina uppdrag på ett oberoende och professionellt vis. Under de senaste två åren uppger Bertelsmann Stiftung att det ”informella styret” nått en systematisk nivå, då många personer lojala till Ivanishvili utsetts till högt uppsatta positioner inom alla tre maktpoler.³⁵ Parlamentsvalen 2020 vanns av Georgisk dröm för tredje gången i rad, dock med mindre marginal än tidigare. Anklagelser om manipulering av valet följdes av kritik från såväl opposition som enskilda organisationer som anser att partiet för landet i en auktoritär riktning. Det rådde också osämja om hur regeringen borde hantera oppositionen och även protester att den då sittande premiärministern Giorgi Gakharia skulle lämna sin post.³⁶

Det rapporteras om att oppositionspartier och deras medlemmar upplevt bl.a. polis-trakasserier, övervakning, politiskt motiverade gripanden och avsked från statliga jobb samt skrämning från säkerhetstjänsten, vilket lett till att de dragit sig ur lokalvalen i oktober 2021.³⁷ I februari 2021 greps ENR:s partiledare Nika Melia efter åtal kopplade till regimkritiska demonstrationer. Han frisläpptes i maj samma år. Gripandet av honom blev en bidragande faktor som ledde den tidigare premiärministern Giorgi Gakharia att avgå som protest. Gakharia startade senare ett eget parti, som sedan stötte på en rad problem likt de som beskrivs ovan.³⁸

Gripandet av Saakashvili hösten 2021 och behandlingen av honom i fångenskap har kritiserats av EU, och regeringen och det styrande Georgisk dröm har därtill manats av bl.a. EU att inte utnyttja rättsväsendet för politiska vendettor.³⁹ En domstol i Tbilisi beslutade i februari 2023 att avslå begäran att släppa Saakashvili på grund av hälsoskäl. Som ett resultat meddelade ENR att partiet avsåg stoppa sitt parlamentariska arbete och istället demonstrera dagligen.⁴⁰ Utvecklingen med gripandet av oppositionsledare och förtryck av oppositionella partimedlemmar ledde Freedom House år 2023 till att sänka Georgiens poäng från 3 till 2⁴¹ på ett av deras mätindex för politiska rättigheter.⁴² År 2022 antog EU-parlamentet en kritisk resolution mot Georgien och med förslag om personliga sanktioner mot Ivanishvili för hans roll i försämrandet av den politiska processen i landet.⁴³ I en resolution från 2024 står sanktionsuppmaningarna fast. Därtill uppmanas Georgien att upphäva

³³ Bertelsmann Stiftung BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 4–5, 43; Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#); UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

³⁴ BBC Monitoring, Political party Georgia – United National Movement (odaterad), [url](#) [betaltjänst]

³⁵ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 9–10

³⁶ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

³⁷ Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#)

³⁸ Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#)

³⁹ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

⁴⁰ BBC Monitoring, Political party Georgia – United National Movement, odaterad, [url](#) [betaltjänst]

⁴¹ Poängen mäts på en skala från 1 till 4 och avser i denna del ”huruvida det finns en realistisk möjlighet för oppositionen att öka sitt stöd eller vinna makt genom val”.

⁴² Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#)

⁴³ Politico, Georgians fear their government is sabotaging EU hopes, 2022-07-11, [url](#)

den senaste tidens odemokratiska lagstiftning (för mer om denna lagstiftning, se avsnitt [3.1](#) och [3.5](#)).⁴⁴

I augusti 2024 deklarerade det styrande partiet sin avsikt att, om partiet vinner en konstitutionell majoritet i parlamentet, förbjuda den ”kollektiva nationella rörelsen”, vilket är ett begrepp som avser alla provästliga oppositionspartier som förknippas med ENR. Premiärministern förtydligade senare att förbudet inte endast skulle omfatta ENR utan i praktiken alla stora oppositionspartier, inklusive sådana som inte är en del av ENR:s koalition.⁴⁵

Ett antal händelser har därtill bidragit till otydlighet kring var den georgiska regeringen och Georgisk dröm står i förhållande till Ryssland å ena sidan och EU å den andra. Georgien har förvisso fördömt den ryska annekteringen av Krim och deras invasion av Ukraina i februari 2022 samt stöder Kiev såväl politiskt som diplomatiskt.⁴⁶ Efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina hindrade Georgien dock frivilliga från att ansluta sig till ukrainska styrkor, och landet avstod från att ansluta sig till västländernas ekonomiska sanktioner mot Ryssland.⁴⁷ Som ett resultat av att man inte anslutit sig till sanktionerna saknas Georgien på Kremls lista över ”ovänliga” länder.⁴⁸

Enligt opinionsundersökningar stöder omkring 80 procent av georgierna att landet går med i EU.⁴⁹ Georgien har under en längre period haft en tydlig inriktning mot EU-medlemskap och landet gavs i november 2023 kandidatstatus. Utvecklingen därefter har dock medfört en rad frågetecken kring den fortsatta EU-integrationen och EU:s ambassadör i Georgien har förklarat att processen för anslutning har avstannat.⁵⁰ Det rapporteras om röster från civilsamhällesorganisationer som fruktar att den georgiska regeringen avsiktligt motarbetar ett EU-medlemskap i syfte att blidka Ryssland.⁵¹ Röster från det styrande partiet, däribland Ivanishvili, anklagar därtill oppositionen för att ha provocerat fram Georgiens krig med Ryssland 2008, samt att de försöker föra in Georgien i en ny konflikt med Ryssland. Han har uttalat vad som närmast framstår som konspirationsteorier bestående i att oppositionen och väst skulle kontrolleras av ett ”Global Party of War”.⁵²

I mars 2023 väcktes återigen frågan om regeringens riktning när parlamentet antog en ny lag som krävde att organisationer som får mer än tjugo procent av sin finansiering från utlandet skulle använda beteckningen ”utländsk agent” eller riskera böter. Lagen, som i stort uppfattades som en kopia av lagstiftningen i Ryssland som använts för att kväsa oppositionen, ledde till massiv kritik från såväl USA och EU,

⁴⁴ EU-parlamentet, Parliament says Georgia's democracy is at risk, 2024-10-09, [url](#)

⁴⁵ Carnegie Endowment, Is Georgia Headed for Another Revolution?, 2024-09-25, [url](#)

⁴⁶ European Forum for Democracy and Solidarity, Georgia, [odaterad], [url](#) (hämtad 2023-05-23)

⁴⁷ UI, Landguiden, [betaltjänst], Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

⁴⁸ European Forum for Democracy and Solidarity, Georgia, odaterad, [url](#)

⁴⁹ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

⁵⁰ Se t.ex. UI, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2024-06-05, [url](#); Le Monde, Georgia's EU accession process frozen in wake of 'foreign influence' law, 2024-07-12, [url](#)

⁵¹ Politico, Georgians fear their government is sabotaging EU hopes, 2022-07-11, [url](#); Transparency International, CPI 2022 for Eastern Europe & Central Asia: Growing Security Risks and Authoritarianism Threaten Progress Against Corruption, 31 januari 2023, [url](#)

⁵² Carnegie Endowment, Is Georgia Headed for Another Revolution?, 2024-09-25, [url](#); Radio Free Europe – Radio Liberty, Georgian Dream Takes on the "Global War Party", 2024-05-18, [url](#)

inte minst för att den går emot de åtaganden som Georgien åtagit sig för kandidatskap till EU. Lagförslaget ledde även till omfattande protester där många greps, däribland journalister. Demonstrationerna fick slutligen regeringen att dra tillbaka lagförslaget.⁵³ Förslaget lades dock återigen fram för parlamentet och antogs i maj 2024. Efter en process där presidenten först lade in sitt veto mot lagstiftningen kunde det dock träda i kraft efter att parlamentet utnyttjat sin konstitutionella möjlighet att bortse från presidentens veto.⁵⁴ Antagandet av lagstiftningen avseende ”utländska agenter” medförde en omfattande protestvåg som bemöttes med våldsamma metoder (se vidare avsnitt 3.1). Detta tillsammans med det politiska styrets mer aggressiva retorik gentemot oppositionen och den kollektiva västvärlden har medfört allvarlig kritik och riskerar att försvåra Georgiens process mot EU-integration.⁵⁵

När Ryssland i maj 2023 beslutade att återuppta flygtrafik till Tbilisi och införde visumfrihet för georgier uppstod återigen folklig ilska i Georgien. Den georgiska regeringen motiverade beslutet om flygtrafiken med att det var nödvändigt att ha ekonomiska förbindelser med Ryssland. Georgien är ett av få grannländer som ryska medborgare kan resa viseringsfritt till, och landet huserar tusentals ryska värnpliktsvägrare.⁵⁶

Vissa analytiker menar att den nuvarande regeringen i första hand agerar i syfte att behålla sin egen makt, vilket är anledningen till att man varken vill stöta sig med EU eller Ryssland. Det skulle alltså främst röra sig om ett agerande baserat på enklaste och friktionsfriaste möjliga väg framåt, snarare än ett ideologiskt vägval mellan väst och öst.⁵⁷ Andra analytiker menar att Georgisk dröm tidigt i kriget lagt sina insatser på Ryssland och därför fortsätter på den inslagna vägen, samt att man anammat ett sätt att styra sitt land som mer och mer påminner om det ryska.⁵⁸ Enligt Bertelsmann Stiftung är den strategiska bedömningen av situationen i Georgien för kommande år mer utmanande att göra med tanke på ett ”återupplivat” Ryssland i södra Kaukasus (främst demonstrerat via konflikten i Nagorno-Karabach), och i viss mån även Turkiet, tillsammans med ett avtagande inflytande från EU och USA.⁵⁹

⁵³ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]; RSF (Reportrar utan gränser), Georgia's parliament urged to reject "foreign agents bill", 2023-03-07, [url](#)

⁵⁴ UI, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2024-06-05, [url](#)

⁵⁵ UI, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2024-06-05, [url](#)

⁵⁶ UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

⁵⁷ International Crisis Group, Protests in Georgia and Tbilisi's Complicated Relationship with Russia and the West [poddradio], i War & Peace, 2023-04-04, [url](#); Politico, Georgians fear their government is sabotaging EU hopes, 2022-07-11, [url](#)

⁵⁸ BBC Monitoring, Georgian website notes government's "dangerous game" around Ukraine, 2023-03-29, [url](#) [betaltjänst]

⁵⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 43

3. Allmänna fri- och rättigheter

3.1 Politiska rättigheter

Den georgiska konstitutionen och annan lagstiftning garanterar politiska rättigheter såsom yttrande-, förenings- och mötesfrihet.⁶⁰ Utrikesdepartementet (UD) konstaterar i sin senaste MR-rapport för Georgien att respekten för mänskliga rättigheter är god inom många områden och att landets lagstiftning i huvudsak är i linje med dess internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. De brister som finns handlar framför allt om efterlevnad och praxis.⁶¹

Vad gäller mötesfriheten kan konstateras att det inte krävs några uttryckliga tillstånd för att arrangera offentliga möten, däremot är arrangörer skyldiga att informera myndigheterna fem dagar i förväg. Viss kritik riktas mot myndigheterna för att de, utan att förhindra möten, ibland begränsar mötesfriheten omotiverat på andra sätt, bland annat genom att använda oproportionerligt våld för att skingra och bryta upp folksamlingar och även frihetsberöva demonstranter på ett omotiverat sätt.⁶² Under 2022 och 2023 har Europadomstolen bedömt att det begåtts flertalet kränkningar av Europakonventionen i samband med gripanden av och domar (för huliganism och ohörsamhet mot ordningsmakten) mot protesterande och andra som engagerat sig i civil olydnad. Nämnda rubriceringar har använts vid ett flertal tillfällen för att godtyckligt begränsa mötes- och yttrandefriheten.⁶³ I sammanhanget kan vidare noteras att lagändringar 2023 ger polisen ett stort skönsmässigt bedömningsutrymme gällande att upplösa och frihetsberöva protesterande som försöker upprätta ”icke-permanenta strukturer”, såsom tält och scener. I straffskalan finns både böter och upp till 15 dagars frihetsberövande.⁶⁴ Vidare finns brister i polisens sätt att hantera våldsamma motdemonstranter, bland annat i samband med hbtqi-rörelsens möten. Ett antal icke-statliga organisationer har även uttryckt oro efter rapportering om att den statliga säkerhetstjänsten har misstänkts stå bakom planeringen av övervåld vid Pridefestivalen 2021.⁶⁵

Yttrandefriheten garanteras i grundlagen och annan lagstiftning, och USA:s utrikesdepartement (USDOS) rapporterar att oberoende media är aktiv och uttrycker en bred variation av synvinklar.⁶⁶ Utbudet av media beskrivs som relativt brett, men många tv-kanaler – det dominerande mediet – har tydliga politiska linjer och ägare, och politiska partier anses ha för stort inflytande över redaktionellt innehåll.⁶⁷ Den nära relationen mellan public service och Georgian National Communications Commission (GNCC) och det ledande partiet Georgisk dröm oroar därtill.

⁶⁰ Georgien, Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, paragraf 4,17, 21–22;

USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 20–27

⁶¹ UD (Utrikesdepartementet), Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 1

⁶² USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 26

⁶³ USDOS, 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2024-04-23, [url](#), s. 6, 16

⁶⁴ HRW, World Report 2024 – Georgia, 2024-01-11, [url](#)

⁶⁵ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 26–27

⁶⁶ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 20–21

⁶⁷ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 8

Bland annat rapporteras om misstänkt politiskt motiverade uppsägningar av journalister och under det senaste året har kritik riktats från flera håll mot regeringens bristande respekt för yttrandefriheten. Kritiken rör i huvudsak åtal och domar mot chefer och ägare till oppositionell och kritisk media, den försämrade miljön för mediepluralism samt otillräckligt ansvarsutkrävande för det våld mot journalister som ägde rum i juli 2021.⁶⁸

Antalet våldsamma attacker mot journalister minskade under 2022 jämfört med föregående år, däremot ökade antalet förtalsåtal mot representanter för kritisk eller oppositionell media. Ett stort antal av anklagelserna kom från ledande partimedlemmar eller personer i deras närhet vilket, enligt Transparency International, tyder på ett koordinerat försök att skrämja medier och begränsa deras aktiviteter.⁶⁹ Även Georgian Democracy Initiative (GDI) uppmärksammar ett alltmer systematiskt sätt att pressa och trakassera media.⁷⁰

Myndigheterna begränsar inte internettillgång eller censurerar innehåll som publiceras online. Dock finns oro för obehörig övervakning och det rapporteras om trovärdiga iakttagelser av att det styrande partiet använt sig av bottar och s.k. ”troll” för att manipulera diskussioner i sociala medier, ofta i antidemokratisk och antivästerländsk riktning.⁷¹ Oron gällande den påstådda illegala övervakningen rör journalister, politiker, religiösa företrädare och aktivister från civilsamhället. Myndigheten för elektronisk övervakning har fått lagstadgade befogenheter att bötfälla leverantörer om de inte samarbetar med myndigheten.⁷²

Parlamentet införde 2023 nya restriktioner gällande medieackreditering som bland annat gör det möjligt för myndigheterna att neka journalister, som ställt frågor till parlamentsledamöter efter att de senare vägrat ställa upp på intervjuer, tillträde till parlamentet. Rapportering finns om att de nya restriktionerna implementeras. Vidare har parlamentet utökat GNCC:s mandat att bestraffa (med dryga böter och suspendering av sändningsrättigheter) medier för sändningar som innehåller obsceniteter och uppmaningar till hat eller terrorism. Kritiker har framfört att lagändringen innebär en allvarlig risk för censur och godtycklig inblandning i kritiska mediers arbete, mot bakgrund av kommissionens låga grad av oberoende.⁷³

Amnesty International rapporterar att yttrandefriheten i Georgien inskränkts och att selektiv rättsskipning och politiskt motiverade åtal av oppositionella förekommer. Ökad aggressiv retorik från myndigheter och förtalsåtal mot kritiska journalister har haft en nedkylande effekt på yttrandefriheten, likaså misslyckanden med att effektivt utreda brott mot journalister.⁷⁴ Reportrar utan gränser (RSF) rapporterar om en ökad auktoritär inriktning i Georgien, och som nämnts ovan antog parlamentet i

⁶⁸ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 20–21

⁶⁹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), (hämtad 2023-04-04), s. 23–24

⁷⁰ Civil Georgia, Georgian CSOs Release 2022 Human Rights Reports, 2022-12-12, [url](#)

⁷¹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 25

⁷² Freedom House, Freedom in the world 2022 – Georgia, 2022-02-24, [url](#)

⁷³ HRW, World Report 2024 – Georgia, 2024-01-11, [url](#); Freedom House, Freedom in the World 2024 – Georgia, 2024, [url](#)

⁷⁴ Amnesty International, The State of the Worlds Human Rights; Georgia 2022, 2023-03-27, [url](#)

mars 2023 en lag som krävde att organisationer och medier som har mer än 20 procent utländsk finansiering ska betecknas som ”utländska agenter”. Lagförslaget väckte massiv kritik och ledde till stora demonstrationer, där många greps, däribland journalister.⁷⁵ Hela den utdragna konstitutionella processen fram tills det att lagstiftningen faktiskt trädde i kraft i augusti 2024 präglades av landsomfattande gatudemonstrationer, hård politisk retorik och skarp kritik från Georgiens traditionella västallierade. I samband med demonstrationerna greps ca 200 demonstranter och profilerade oppositionella utsattes för överfall av okända förövare, både vid demonstrationer och i icke demonstrationsrelaterade kontexter. Merparten av de som greps vid demonstrationerna har vittnat om att de utsatts för våld i samband med och efter gripandena.⁷⁶ Inga misstänkta för detta våld har identifierats av myndigheterna och det finns enligt Human Rights Watch (HRW) oroande tecken på att nödvändiga utredningsåtgärder för att kunna ställa ansvariga till svars inte vidtas.⁷⁷

Det förekommer gripanden som NGO:er bedömer som politiskt motiverade, däribland gripandet av chefen för en oppositionell tv-kanal, Nika Gvaramia.⁷⁸ Därtill rapporterar RSF om ett flertal oberoende ryska reportrar/journalister som trots flerårig vistelse i Georgien har nekats inträde i landet efter den ryska fullskaliga invasionen av Ukraina 2022.⁷⁹

Det är ännu oklart hur den nya lagen om ”utländska agenter” i praktiken kommer att påverka civilsamhället. Det georgiska civilsamhället har beskrivits som pluralistiskt och dynamiskt, och lagstiftningen har möjliggjort för organisationer att arbeta fritt. Registrering av nya organisationer har varit relativt enkelt och organisationer har varit fria att ordna sin finansiering, som dock ur en långsiktighets- och hållbarhetssynpunkt har varit en utmaning. Sedan tidigare har det dock rapporterats om ett minskat utrymme för dialog med beslutsfattare och hårda, negativa uttalanden från regeringsföreträdare som riktat sig mot organisationer eller enskilda representanter har varit återkommande. Det har även funnits rapportering om att företrädare från civilsamhällesorganisationer har övervakats av myndigheterna.⁸⁰ Under senare år har även många enskilda och offentliga företrädare utsatts för spridning eller hot om spridning av privata filmer, inklusive av sexuell natur, på sociala medier, en företeelse som anses bidra till en atmosfär där enskilda drar sig för att uttala sig om politik.⁸¹

Den nya lagen medför att organisationer som får mer än 20 procent av sin finansiering från utländska aktörer dels måste registrera sig, dels måste ge myndigheterna

⁷⁵ RSF, Georgia's parliament urged to reject "foreign agents bill", 2023-03-07, [url](#); UI, Landguiden, , Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst]

⁷⁶ Se bl.a. Georgian Young Lawyers Association. GYLA, Georgia: Human Rights Amidst the Russian Law. Human Rights 60 Days Following the Revival of the Foreign Influence Transparency Bill, 2024-06-01, [url](#), s. 7-12; Europarådets parlamentariska församling, Challenges to democracy in Georgia, 2024-06-25, [url](#); Radio Free Europe, 'Rubber Bullets And Beatings': Victims, Eyewitnesses Talk Of Violence Against Georgian Protesters, 2024-05-03, [url](#); OC Media, Government critics attacked outside their homes in Georgia, 2024-05-09, [url](#)

⁷⁷ HRW, Georgia: Violent Attacks on Government Critics, 2024-08-20, [url](#)

⁷⁸ RSF, Georgia: RSF seeks review of opposition TV chief's conviction, jail sentence, odaterad, [url](#)

⁷⁹ RSF, Georgia quietly denying entry to independent Russian journalists, 2023-03-27, [url](#)

⁸⁰ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 6; Freedom House, Freedom in the world 2022 – Georgia, 2022-02-24, [url](#)

⁸¹ Freedom House, Freedom in the world 2022 – Georgia, 2022-02-24, [url](#)

en större insyn i sin verksamhet.⁸² Farhågorna är att lagstiftningen kommer att utnyttjas av myndigheterna för att försvåra det oberoende civilsamhällets verksamhet (introduktionen och tillämpningen av liknande lagstiftning i Ryssland samt utvecklingen därefter präglar farhågorna).⁸³ Källor till OSSE uttrycker farhågor om att kategoriseringen av organisationer som ”representerande utländska makters intressen” kommer skapa en atmosfär av misstro och fientlighet och att sådana organisationers förmåga att genomföra valobservationer kommer påverkas negativt.⁸⁴ Tidsfristen för redan aktiva organisationer att registrera sig har löpt ut och endast 469 av Georgiens ca 30 000 NGO:er har registrerat sig.⁸⁵ Organisationer som inte följer regelverket riskerar höga böter, men det är i dagsläget oklart hur det kommer att tillämpas.⁸⁶ Justitieministeriet rapporteras nu ha börjat registrera organisationer som utländska agenter.⁸⁷

I juni 2022 antog Europaparlamentet en resolution i vilken de beklagar den ”betydande försämringen” av mediefriheter i Georgien, inkluderat hot, våld och ”politiskt motiverade brottsutredningar av medieanställda personer och ägare”. De fördömde även fängslandet av tv-kanalschefen Gvaramia.⁸⁸ I december 2022 antog det georgiska parlamentet en ny lag som utökar myndigheternas tillsyn över medieinnehåll samt bidrar till ett antal andra förändringar som kritiserats från organisationer som bevakar mediefrågor. Det styrande Georgisk dröm hävdade dock att ändringarna gjordes för att harmonisera lagstiftningen till EU-standard.⁸⁹

För mer information om politiska rättigheter i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

3.2 Religionsfrihet

Religionstillhörighet är en av de grunder som anges i konstitutionens diskrimineringsförbud och i diskrimineringslagen⁹⁰, liksom i brottsbalkens hatbrottsbestämelse.⁹¹ Den georgiska konstitutionen förbjuder religiös förföljelse och garanterar

⁸² Georgian Young Lawyers Association (GYLA), Georgia: Human Rights Amidst the Russian Law. Human Rights 60 Days Following the Revival of the Foreign Influence Transparency Bill, 2024-06-01, [url](#), s. 5

⁸³ Europarådets parlamentariska församling, Challenges to democracy in Georgia, 2024-06-25, [url](#)

⁸⁴ OSSE, ODIHR, Georgia Parliamentary Elections 26 October 2024, ODIHR Needs Assessment Mission Report 20-24 May 2024, 2024-06-28, [url](#), 5–6

⁸⁵ Euronews, Majority of NGOs in Georgia refuse to register as 'foreign agents' under new law, 2024-09-10, [url](#)

⁸⁶ GYLA, Georgia: Human Rights Amidst the Russian Law. Human Rights 60 Days Following the Revival of the Foreign Influence Transparency Bill, 2024-06-01, [url](#), s. 5; Radio Free Europe – Radio Liberty, Defying Controversial 'Foreign-Agent' Law, Georgian NGOs Are Ready To Fight, 2024-08-24, [url](#)

⁸⁷ OC Media, Georgia Registers First Organizations as Foreign Agents, 2024-10-01, [url](#)

⁸⁸ HRW, World Report 2023 - Georgia, 2023-01-12, [url](#)

⁸⁹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 24

⁹⁰ Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-06-29, [url, paragraf 11](#); Georgien, Legislative Herald of Georgia, Закон Грузии Об устраниении всех форм дискриминации, 2020-07-14, [url](#), paragraf 1

⁹¹ Georgien, Legislative Herald of Georgia, Уголовный кодекс Грузии, 2020-09-18, [url](#), paragraf 53

religionsfrihet, men ger samtidigt den georgiska ortodoxa kyrkan en särställning.⁹² Det legala systemet och administrationen i övrigt beskrivs som asymmetrisk, där den ortodoxa kyrkan gynnas.⁹³ Bland den ortodoxa kyrkans privilegier finns bland annat dess rätt till skattelättnader och direktuppköp av mark från staten, något som andra religiösa samfund måste genomgå upphandling för.⁹⁴ Den praxis som innebär skattelättnader och avgiftsfri överföring av landägarskap till den ortodoxa kyrkan togs upp i ett avgörande i konstitutionsdomstolen år 2018, som bedömde att lagen strider mot konstitutionen.⁹⁵ Liknande fall behandlas alltså av konstitutionsdomstolen.⁹⁶ Parlamentet har behandlat frågan om lagstiftningsförändringar men ännu inte vidtagit några åtgärder.⁹⁷

En stor majoritet av den georgiska befolkningen tillhör den ortodoxa kyrkan. De två största religiösa minoriteterna är muslimer (cirka 11 procent av befolkningen) och personer som tillhör den armeniska apostoliska kyrkan (3 procent). Det finns en stark koppling mellan etnicitet, religionstillhörighet och region.⁹⁸

Enligt representanter för den georgiska ombudsmannen finns det en utbredd uppfattning om att religiösa minoriteter utgör ett hot mot den ortodoxa kyrkan och landets kulturella värderingar.⁹⁹ Religiösa minoritetsgrupper, inkluderat muslimer, Jehovas vittnen, katoliker och protestanter, fortsätter att vittna om motstånd i lokalsamhällen mot att etablera religiösa byggnader och skolor.¹⁰⁰ Även tidigare har rapporterats om att återställandet av religiösa byggnader, såsom kyrkor, kloster och moskéer som konfiskerades under Sovjettiden, är diskriminerande gentemot religiösa minoritetsgrupper, vilket lett till konflikter.¹⁰¹

Inom det georgiska civilsamhället återfinns synen att georgiska myndigheter ofta har ett säkerhetsperspektiv i frågor som rör religiösa minoriteter, vilket bl.a. synliggörs genom kontrollerande aktiviteter.¹⁰² Dokument har publicerats som påstås visa att landets säkerhetstjänst övervakar religiösa ledare och deras kommunikation med politiska ledare, journalister, utländska diplomater och andra. Myndigheterna förnekar de publicerade dokumentens äkthet, men vissa religiösa ledare bekräftar dem och uppger att övervakningen har haft en nedkylande effekt på religionsfriheten.¹⁰³

Det har även riktats kritik mot regeringens coronarestriktioner som uppges ha applicerats på ett icke jämställt sätt för olika trossamfund och på ett sätt som gynnat

⁹²Georgien, Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#), paragraf 8, 16

⁹³ EMC (Human Rights Education and Monitoring Center) & GYLA, Alternative Report on Georgia's Compliance with the International Covenant on Civil and Political Rights, augusti 2020, [url](#), s. 28;

⁹⁴ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 5–6

⁹⁵ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 10

⁹⁶ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 11

⁹⁷ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 11

⁹⁸ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 3–4

⁹⁹ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 15, 18

¹⁰⁰ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 18

¹⁰¹ EMC & GYLA, Alternative Report on Georgia's Compliance with the International Covenant on Civil and Political Rights, augusti 2020, [url](#), s. 29

¹⁰² EMC & GYLA, Alternative Report on Georgia's Compliance with the International Covenant on Civil and Political Rights, augusti 2020, [url](#), s. 28

¹⁰³ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 10–11

den georgiska ortodoxa kyrkan. Kritikerna menar att restriktionerna begränsade mötesfriheten för religiösa ändamål och skapade oro att säkerhetstjänsten kartlade medlemmar i religiösa minoritetssamfund.¹⁰⁴

Enligt USDOS utredde den georgiska polisen under 2022 åtta brott med religiösa motiv, och två individer åtalades för separata brott motiverade av religiös intolerans. En individ dömdes till psykiatrisk vård och den andra dömdes till tvåårigt fängelsestraff. Samma år tog ombudsmannen emot fyra anmälningar som avsåg religiöst brott eller diskriminering baserat på religion. Det förekommer även rapportering om vandalism mot Jehovas vittnen samt religiöst intoleranta uttalanden i media, bland politiska företrädare och präster med flera. Majoriteten av uttalandena är antimuslimska.¹⁰⁵ USDOS rapporterade 2022 att det finns en bred uppfattning om att polis och åklagare brister i sitt agerande då religiösa minoriteter utsätts för våld eller ofredas samt att det finns ett lågt förtroende för ansvariga myndigheter för religiösa frågor.¹⁰⁶ År 2023 uppgav den georgiska ombudsmannen att effektiva utredningar av religiöst motiverade hatbrott fortsatt var ett systematiskt problem och påkallade regeringen att ta alla nödvändiga steg för att adressera dessa.¹⁰⁷

För mer information om religionsfrihet i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#)
- USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#)

3.3 Etniska minoriteter

Etnicitet är en av de grunder som anges i konstitutionens diskrimineringsförbud och i diskrimineringslagen¹⁰⁸, liksom i brottsbalkens hatbrottsbestämmelse¹⁰⁹.

Baserat på en folkräkning 2014 (som inte omfattade utbrytarrepublikerna Sydossetien och Abchazien) kan konstateras att 13 procent av den georgiska befolkningen tillhör en minoritetsgrupp. De två största av dessa är azerier och armenier. Andra minoritetsgrupper är bland andra ryssar, osseter, jezidier, kister, ukrainare, greker och romer.¹¹⁰

¹⁰⁴ USDOS, Georgia 2021 International Religious Freedom Report, 2022-06-02, [url](#), s. 9

¹⁰⁵ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 2

¹⁰⁶ USDOS, Georgia 2021 International Religious Freedom Report, 2022-06-02, [url](#), s. 1

¹⁰⁷ USDOS, Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#), s. 2, 17

¹⁰⁸ Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-06-29, [url](#), [paragraf 11](#); Georgien, Legislative Herald of Georgia, Закон Грузии Об устрaнении всех форм дискриминации, 2020-07-14, [url](#), [paragraf 1](#)

¹⁰⁹ Georgien, Legislative Herald of Georgia, Уголовный кодекс Грузии, 2020-09-18, [url](#), [paragraf 53](#)

¹¹⁰ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 15; UI, Landguiden, Befolkning och språk, 2022-12-21, [url](#) [betal-tjänst]

Den georgiska ombudsmannen påtalar att inkluderingen av etniska minoriteter i det nationella beslutsfattandet brister, något som i viss mån förklaras med det låga antalet etniska minoriteter i landets regering. Ett annat problem som lyfts av ombudsmannen är politiska uttalanden som uppmuntrar till diskriminering mot sårbara grupper, vilket tyder på att staten inte effektivt motarbetat stereotyper eller arbetat för att säkra jämställdheten mellan olika grupper.¹¹¹

De brister som svenska UD identifierar återfinns bland annat i skyddet för etniska minoriteter. Kritik riktas mot polis och åklagare för brister i utredningar av brott mot personer ur etniska minoritetsgrupper och enligt UD upplever många etniska grupper att de är marginaliserade.¹¹² Minoritetsrepresentanter har kritiserat regeringen för att se minoriteterna som en säkerhetsrisk och för att inte främja verklig integration.¹¹³ Utöver bl.a. lågt politiskt deltagande är både utbildnings- och inkomstnivåer lägre i områden där etniska (eller religiösa) minoriteter är bosatta, och bristande kunskaper i det georgiska språket försvårar integration.¹¹⁴ Just språket lyfts som en viktig faktor på flera håll och insatser görs för att adressera detta problem. Här kan nämnas det statliga "1+4"-programmet där personer ur minoritetsgrupper studerar det georgiska språket under ett år innan de påbörjar sina universitetsstudier. Tolv procent av alla kandidatprograms- eller högskoleutbildningsplatser är därtill reserverade för studenter tillhörande etniska minoriteter.¹¹⁵

Antalet fall av hatbrott och hets mot folkgrupp, liksom myndigheternas bristande hantering av desamma, innebär i praktiken att många av brotten begås med straffrihet, och anses utgöra ett problem.¹¹⁶ Under 2021 väcktes åtal mot tre personer för brott som baserades på nationalitet, ras eller etnicitet.¹¹⁷ Ombudsmannen vittnar om ett lågt antal anmälningar om diskriminering på samma grunder, vilket förklaras med låg kännedom om vilka rättsmekanismer och rättigheter som finns på plats, samt socioekonomiska svårigheter.¹¹⁸

För att förbättra minoriteters status har regeringen antagit en tioårig strategi för jämställdhet och integration.¹¹⁹ Men kritiska röster från civilsamhället menar att strategin inte innehåller substantiellt nya eller avgörande perspektiv rörande lagstiftning eller institutionell och politisk förändring, som krävs för att öka den sociala och politiska jämställdheten för icke-dominerande etniska grupper. Fortfarande

¹¹¹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 41–42

¹¹² UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 1, 15

¹¹³ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 15

¹¹⁴ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 15

¹¹⁵ Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Special Report on the Situation of Equality and Combating and Preventing Discrimination, 2022-02-25, [url](#), s. 20; USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 41–42

¹¹⁶ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 15

¹¹⁷ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 42

¹¹⁸ Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Special Report on the Situation of Equality and Combating and Preventing Discrimination, 2022-02-25, [url](#), s. 20

¹¹⁹ Georgien, Decree No 356 of the Government of Georgia, 2021-07-13, [url](#)

finns det brister kopplade till ekonomiska, kulturella och sociala rättigheter för personer tillhörande etniska minoritetsgrupper samt brister i deras politiska delaktighet.¹²⁰

Europarådet har rapporterat om en ökande positiv trend i det georgiska samhällets attityder till mångfald. I en undersökning svarade 68 procent av de tillfrågade att de hade en positiv attityd till etnisk mångfald. Undersökningen mätte också attityder gentemot specifika minoritetsgrupper och även här mättes en positiv trend gällande acceptansen bland befolkningen.¹²¹

För mer information om etniska minoriteters situation i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- EMC, Human Rights Education and Monitoring Center, GYLA (Georgian Young Lawyers' Association), Alternative Report on Georgia's Compliance with the International Covenant on Civil and Political Rights, augusti 2020, [url](#)
- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Special Report on the Situation of Equality and Combating and Preventing Discrimination, 2022-02-25, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

3.4 Utsatthet på grund av kön

Georgien har ratificerat FN:s kvinnokonvention CEDAW och dess tilläggsprotokoll¹²² samt Europarådets Istanbulkonvention¹²³. Jämlikhet mellan könen slås fast och kön är en av de grunder som anges i konstitutionens diskrimineringsförbud och i diskrimineringslagen.¹²⁴ Kön anges även som en av grunderna i brottsbalkens hatbrottsbestämmelse, och brottsbalken definierar brott inom hemmet.¹²⁵

Kvinnors deltagande i politiska beslutsprocesser är lågt. Endast 18,4 procent av parlamentsledamöterna respektive två av tolv ministrar är kvinnor.¹²⁶ Andelen kvinnor i kommunfullmäktige är 24 procent. Tidigare förekom en obligatorisk kvoteringsmekanism som innebar att en fjärdedel av kandidaterna till parlamentet skulle vara kvinnor. Motsvarande andel på lokal nivå skulle vara en tredjedel. Efter införandet

¹²⁰ Social Justice Center, Critical Analysis of the State Strategy for Civic Equality and Integration, 2021-10-15, [url](#); EU-kommissionen, Communication from the commission to the European Parliament, the European Council and the Council – Commission Opinion on Georgia's application for membership of the European Union, 2022-06-17, [url](#), s. 11

¹²¹ Europarådet, Hate Crime, Hate Speech and Discrimination in Georgia: Attitudes and Awareness, februari 2022, [url](#)

¹²² Se bilaga.

¹²³ Europarådet, Treaty list for a specific State – Georgia, 2023-04-12, [url](#)

¹²⁴ Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-06-29, [url](#), paragraf 11; Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-07-14, [url](#), paragraf 1

¹²⁵ Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-09-18, [url](#), paragraf 11, 53

¹²⁶ UN Women, Women in Politics: 2023, [url](#)

av kvoteringsmekanismen ökade representationen av kvinnor inom politiken.¹²⁷ Kvoteringsmekanismen har dock avskaffats 2024.¹²⁸

I praktiken är kvinnor och flickor diskriminerade inom en rad områden, däribland på arbetsmarknaden. Stereotypa föreställningar om könsroller gör gällande att kvinnans huvudsakliga uppgift är att ta hand om hemmet, och Världsbanken uppskattar att 50 procent av landets kvinnor hålls utanför arbetsmarknaden.¹²⁹

Under 2019 antogs lagändringar som kriminaliserar sexuella trakasserier.¹³⁰ En ökad medvetenhet om lagen har noterats hos såväl allmänheten som arbetsgivare och arbetstagare, vilket bland annat har lett till ett ökat antal anmälningar om sexuella trakasserier till ombudsmannen. Det finns dock brister i tillämpningen av lagen och sexuella trakasserier är alltför vanligt förekommande på arbetsplatser i landet.¹³¹

Våld i hemmet utgör ett stort problem och regeringen har tagit steg för att möta detta. Åtgärder vidtas inom polisen för att förbättra hanteringen av dessa brott, bland annat har en särskild mekanism tillkommit för skydd av mänskliga rättigheter, med särskild kompetens inom könsbaserat våld.¹³² Därtill har lagstiftning från 2021 möjliggjort införandet av särskilda förespråkare för vittnen och överlevare, utökade möjligheter för poliser att utfärda besöksförbud samt möjligheten för elektronisk övervakning av förövare vid återfallsrisk. Det höga antalet anmälda fall av våld i hemmet visar att rapporteringen av incidenter ökat och att polisen agerar vid sådana anmälningar. Trots vissa förbättringar finns fortfarande brister i polisens agerande, bland annat tendensen att ifrågasätta kvinnors egen roll i sin våldsutsatthet samt okänsliga attityder.¹³³

Enligt USDOS har ett antal källor pekat ut sexuellt våld som en av de mest dolda och ostraffade formerna av könsbaserat våld där underrapportering råder. Det rapporteras även om brister i att identifiera och definiera brott mot kvinnor på ett adekvat sätt, tillsammans med överdrivet höga krav på bevisföring av åklagare och domare. Vid endast ett lågt antal rapporterade fall av sexuellt våld dömdes förövaren.

¹²⁷ UNDP, Mandatory Electoral Gender Quotas in Georgia. 2022, 2022-11-28, [url](#), s. 8

¹²⁸ OSSE, ODIHR, Georgia Parliamentary Elections 26 October 2024, ODIHR Needs Assessment Mission Report 20-24 May 2024, 2024-06-28, [url](#), s. 4

¹²⁹ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. s. 13; Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 24–25; Amnesty International, The State of the World's Human Rights 2022: Georgia 2023-03-23, [url](#)

¹³⁰ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 13; Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 24–25

¹³¹ Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 24–25

¹³² UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 13

¹³³ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 39

Aktuell lagstiftning och praxis misslyckas med att erbjuda effektiva, offercentrerade och könsensitiva rättsliga lösningar för att bekämpa sexuellt våld, och för kvinnor och flickor som drabbats är rättvisa svår att uppnå.¹³⁴

Flera källor rapporterar om att kvinnomord, även kallat ”femicide”, eller försök till detsamma, ökar i Georgien. Kvinnoorganisationer bedömer att det beror på brist på adekvata preventiva åtgärder från regeringens håll.¹³⁵

Skyddade boenden och kriscenter för bl.a. offer för våld i hemmet finns i ett antal regioner i landet. Ombudsmannen granskar dessa institutioner och har på ett flertal punkter riktat kritik mot deras service och stöd, men samtidigt betonat att de flesta mottagare är nöjda med det stöd som ges. Vissa problem vad gäller tillgång till stöd finns, varav ett hinder är kravet att ett offer har getts status som just brottsoffer.¹³⁶

För mer information om kvinnors situation i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#)
- Georgien, Public Defender of Georgia, Monitoring Report on Service Centers (Shelters) for Victims of Violence against Women, Domestic Violence and Trafficking, 2020, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

3.5 Hbtqi-personer

Migrationsverket publicerade 2019 en omfattande rapport om situationen för hbtqi-personer i Georgien. Av den sammanfattande analysen framgick bl.a. följande. Samhällsopinionen i Georgien är uttalat negativ när det kommer till hbtqi-personer och en aktivt homofobisk retorik tillämpas av media, den ortodoxa kyrkan och politiker. Hbtqi-frågan är politiserad och polariserad i landet. Homofobiska uttalanden används av politiker för att mobilisera väljare och för att misskreditera politiska motståndare.

Antidiskrimineringslagen förbjuder diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Även hälsolagstiftningen och patientlagen förbjuder diskriminering på grund av sexuell läggning. Brott som motiveras av en persons sexuella läggning eller könsidentitet är sedan 2012 en försvårande omständighet enligt georgisk strafflagstiftning.

¹³⁴ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 39

¹³⁵ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 39; Amnesty International, The State of the World's Human Rights 2022: Georgia 2023-03-23, [url](#)

¹³⁶ Georgien, Public Defender of Georgia, Monitoring Report on Service Centers (Shelters) for Victims of Violence against Women, Domestic Violence and Trafficking, 2020, [url](#), s. 3, 6–10

Få personer är öppna med en normbrytande könsidentitet eller sexuell läggning i Georgien idag, eftersom de riskerar att utsättas för våld och hot om våld av såväl familjen som i det offentliga rummet, förskjutning från familjen, social utfrysning och diskriminering. Hbtqi-kvinnor utsätts ofta för dubbel diskriminering baserat på sitt kön samt sin sexuella läggning eller könsidentitet. Hbtqi-personer som befinner sig i prostitution och transpersoner är särskilt utsatta grupper i Georgien. Transpersoner är sårbara på arbetsmarknaden på grund av att uppgifterna i deras identitetshandlingar inte överensstämmer med deras könsidentitet. För att byta sitt juridiska kön tvingas transpersoner genomgå könsbekräftande kirurgi, en omfattande process som helt bekostas av individen.

Det rapporteras inte om någon myndighetssanktionerad förföljelse av hbtqi-personer, men konservativa värderingar samt homo- och transfobiska stämningar är utbrett, såväl bland befolkningen som inom samhällsinstitutionerna. På en generell nivå finns vissa brister i polisens bemötande av hbtqi-personer. I det reguljära arbetet reagerar dock polisen på och utreder brott mot hbtqi-personer. Det finns ingen generell obenägenhet att ta upp våldsbrott mot denna grupp hos vare sig polis eller åklagare. Det förekommer dock uppgifter om brister i hanteringen av enskilda fall som rör hbtqi-personer, där polisen exempelvis har visat ointresse för fallet, hånat offret, eller till och med gripit offret istället för gärningsmannen. Hatbrottsperspektivet tenderar därtill att falla bort i det utredande arbetet. Tendenserna hos polis och åklagare att missa hatbrottsaspekter i kombination med dåligt implementerad hatbrottslagstiftning, gör att få brott utreds som hatbrott.¹³⁷

Vissa framsteg på området har tidigare kunnat märkas, däribland positiva attitydförändringar och ett ökande erkännande hos det georgiska samhället gällande vikten av mångfald och beskydd av minoritetsgruppers rättigheter. Det finns även en ökad nivå av medvetenhet om problem som minoritetsgrupper, däribland sexuella minoriteter, möter. Som exempel har antalet personer som anser det viktigt att skydda hbtqi-personers rättigheter ökat mellan 2018 och 2021.¹³⁸ Det rapporteras även om policyer för brottshantering, där betydelsefulla steg har tagits av statliga myndigheter för att förbättra kvaliteten på responsen vid brott, samt för att ta fram en gemensam statistik för de rättsvårdande myndigheterna och domstolarna.¹³⁹ Inrikesministeriet tränar poliser i hantering av hatbrott, men aktuell lagstiftning brister i tillämpning och det förekommer problem med bl.a. identifiering av motiv samt korrekt brottsklassificering av rättsvårdande myndigheter. Därtill har regeringen och de rättsvårdande myndigheterna ökat sitt samarbete och sin dialog med lokala intresseorganisationer gällande hbtqi-frågor. Regeringen har dock kritiserats för att inte specifikt adressera hbtqi-frågor i sin uppdaterade strategi för mänskliga rättigheter för 2022–2030 eller i sin nationella handlingsplan för mänskliga rättigheter för 2024–2026. Trots förbättringarna finns fortsatt en legitim oro bland hbtqi-grup-

¹³⁷ Här återges delar av den sammanfattande analys som görs i Migrationsverket, Migrationsanalys. Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, Landinformation: Georgien - situationen för hbtqi-personer (version 2.0), 2019-11-14, [url](#), s. 20-22

¹³⁸ Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 11

¹³⁹ Ombudsman of Georgia, 8th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2023-04-11, [url](#), s. 15–17

per, och likt tidigare är utgör ineffektiva utredningar av påstådda hatbrott ett problem. Rättsvårdande myndigheter når inte standarden när det gäller effektivitet eller tidsenlighet, och förtroendet är fortsatt lågt bland utsatta grupper.¹⁴⁰ Den georgiska ombudsmannen skriver i en rapport från 2024 att inga signifikanta steg för att förbättra hbtqi-personers rättigheter tagits under 2023.¹⁴¹

Enligt Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter har hatretorik med homofoba förtecken ökat i den publika sfären. Bland annat politiker, högt uppsatta tjänstemän och religiösa ledare, liksom vissa medier på den ultrakonservativa och högerextrema flanken, fortsätter att uttala sig intolerant. Tidigare brukade hatretorik mot hbtqi-personer intensifieras i valrörelser, men är numera ett vardagligt fenomen.¹⁴²

Inför Tbilisi Pride i juli 2021 uppstod stora motdemonstrationer där omfattande våldsdåd och attacker skedde, vilket ledde till flertalet skadade samt att arrangörerna valde att ställa in Pridefestivalen. Polisen grep totalt 31 personer på grund av våldet och 26 personer dömdes till fängelsestraff för våld mot journalister. Domstolarna friade dock de åtalade på de mer allvarliga brottspunkterna, såsom förföljelse och organiserat gruppvåld, och myndigheterna misslyckades även med att identifiera och åtala organisatörerna bakom våldet.¹⁴³ Överinstans sänkte senare de dömdas straff och inga organisatörer av attackerna har ställts till svars.¹⁴⁴

Även Tbilisi Pride 2023 fick ställas in abrupt efter att högerextrema grupper stormat området med våld. Grupperna plundrade och vandaliserade festivalegendom i närvaro av såväl journalister som poliser. De sistnämnda misslyckades med att stoppa de våldsamma grupperna, trots att myndigheterna på förhand var medvetna om planerna.¹⁴⁵ Landets president uttalade efter händelserna att våldsutövarna öppet stöttats av parlamentsledamöter från Georgisk dröm och ”olika grenar av partiet” på sociala media.¹⁴⁶ Den georgiska ombudsmannen hävdar att händelserna vid 2023 års Pride bevisar att skyddet av hbtqi-samhället och förebyggandet av våld och diskriminering inte endast kan hanteras av polisen, utan kräver insatser som involverar flertalet myndigheter och offentligheten.¹⁴⁷ Enligt ombudsmannen finns det, på grund av hot från högerextrema grupper, inte något offentligt rum kvar för förverkligandet av mötesfriheten för hbtqi-personer. Hot om våld har fortsatt att rapporteras från ultranationalistiska och extrema grupper, samt från homofobiska

¹⁴⁰ Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 11; USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 20–21; Ombudsman of Georgia, 8th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2023-04-11, [url](#), s. 15–17

¹⁴¹ Ombudsman of Georgia, 9th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2024-04-22, [url](#), s. 11

¹⁴² Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 11

¹⁴³ HRW, World Report 2023 - Georgia, 2023-01-12, [url](#)

¹⁴⁴ USDOS, 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2024-04-23, [url](#), s. 15

¹⁴⁵ HRW, World Report 2024 – Georgia, 2024-01-11, [url](#); Ombudsman of Georgia, 9th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2024-04-22, [url](#), s. 12

¹⁴⁶ OC Media, Tbilisi Pride Festival Cancelled after police fail to confront extremists, 2023-07-08, [url](#)

¹⁴⁷ Ombudsman of Georgia, Report of the Public Defender of Georgia On the Situation of Protection for Human Rights and Freedoms in Georgia, 2023, [url](#), s. 146

och proryska element, utan myndigheternas rättsliga agerande mot våldets upphovsmakare.¹⁴⁸

Pride 2024 genomfördes utan några fysiska arrangemang, ett beslut som organisatorerna grundade i en fruktan att perioden före valet skulle präglas av fientligheter, fysiskt våld och hatfull retorik.¹⁴⁹

Det regerande partiet Georgisk dröm introducerade under 2024 ett lagförslag med uttalat syfte att ”skydda traditionella familjevärderingar och minderåriga”. I sin nuvarande lydelse skulle lagen ha mycket långtgående konsekvenser för såväl den organiserade hbtqi-rörelsen som för enskilda individers rättigheter. Till sin lydelse öppnar texten för diskriminerande begränsningar vad avser utbildning, offentlig diskussion och offentliga sammankomster relaterade till sexuell läggning eller könssidentitet. Texten innehåller vaga formuleringar och tar fasta på negativa stereotyper av hbtqi-personer, bland annat genom att associera sex i samkönade relationer med incest. Lagen förbjuder vidare rättslig status för samkönade par och transpersoner samt begränsar möjligheten till att få könsbekräftande vård.¹⁵⁰

Efter antagandet i parlamentet i slutet av september 2024 valde landets president att varken godkänna eller lägga in sitt veto mot lagen. Enligt rådande ordning fick istället parlamentets talman signera lagen, vilket gjordes mer eller mindre omgående. Lagen träder i kraft 60 dagar efter att den signerats, vilket i praktiken kommer att ske efter de kommande parlamentsvalen.¹⁵¹ Under hela processen har förslagen kritiserats hårt av såväl civilsamhällesorganisationer som delar av omvärlden.¹⁵² Lagens ikraftträdande och implementering är sannolikt beroende av utfallet av det parlamentsval som kommer att hållas i slutet av oktober 2024.¹⁵³

För mer information om hbtqi-personers situation i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#)
- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, 8th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2023-04-11, [url](#)
- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, The Rights of LGBT+ People in Georgia, 2022-04-29, [url](#)
- Migrationsverket, Migrationsanalys. Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, Landinformation: Georgien - situationen för hbtq-personer (version 2.0), 2019-11-14, [url](#)

¹⁴⁸ Ombudsman of Georgia, 8th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2023-04-11, [url](#), s. 15–17

¹⁴⁹ Civil Georgia, Pride Month in Georgia to Pass Without Physical Events Due to Pre-Election Climate, 2024-06-14, [url](#)

¹⁵⁰ FN, OHCHR, Georgia: call to rescind new anti-LGBTIQ+ law, 2024-09-17, [url](#); OC Media, Zourabichvili refuses to sign Georgian queer propaganda law, 2024-10-02, [url](#)

¹⁵¹ OC Media, Zourabichvili refuses to sign Georgian queer propaganda law, 2024-10-02, [url](#); OC Media, Georgian officials brace for further sanctions, 2024-10-03, [url](#)

¹⁵² Civil Georgia, International Reactions on Adoption of Anti-LGBT Legislation, 2024-09-20, [url](#)

¹⁵³ CNN, Georgian parliament approves law curbing LGBTQ rights, 2024-09-17, [url](#)

3.6 Personer med funktionsnedsättning

Georgien har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹⁵⁴ och funktionshinder är en av grunderna som anges i diskrimineringslagen¹⁵⁵, liksom i brottbalkens hatbrottsbestämmelse¹⁵⁶.

Enligt UD har Georgien sedan konventionen ratificerats gradvis genomfört förstärkningar av lagstiftning och reformer. Statliga program och insatser inkluderar att stora vårdinstitutioner ersätts med mindre boenden, lagstiftning som ger funktionsnedsatta rätt till inkluderande undervisning samt viss tidsbegränsad subventionering vid anställning av personer med funktionsnedsättning. Fortsatt finns det dock kvalitetsbrister när det gäller uppföljning och i att garantera skydd mot, framför allt sexuella, övergrepp. De här nämnda programmen på utbildnings- och arbetsmarknadsområdet, men även på andra områden¹⁵⁷, förefaller ha begränsad effekt i praktiken.¹⁵⁸

En ny lag gällande funktionsnedsatta personers rättigheter trädde i kraft i januari 2021 men dess implementering är långsam. Den georgiska ombudsmannen rapporterar att personer med funktionsnedsättning fortsatt är förhindrade att delta fullt ut i det publika livet. Personer med funktionsnedsättning deltar inte heller i beslutsfattande i betydande mån. Många familjer med funktionsnedsatta barn anser sig stigmatiserade och håller barnen borta från det offentliga. Våld i hemmet är ett särskilt stort problem för personer med funktionsnedsättning.¹⁵⁹

För mer information om situationen för personer med funktionsnedsättning i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Right to Work and Employment of Persons with Disabilities, 2022-09-23, [url](#)
- UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

---

¹⁵⁴ Se bilaga.

¹⁵⁵ Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-07-14, [url](#), paragraf 1

¹⁵⁶ Georgien, Legislative Herald of Georgia, 2020-09-18, [url](#), paragraf 53

¹⁵⁷ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 49–50

¹⁵⁸ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 17; Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Right to Work and Employment of Persons with Disabilities, 2022-09-23, [url](#)

¹⁵⁹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 50

3.7 Barn

Georgien tillträdde 1994 FN:s konvention om barns rättigheter utan reservationer.¹⁶⁰ Även de tre tilläggsprotokollen har tillträtts.¹⁶¹ Genom artikel 2 i den nationella lagstiftningen avseende barns rättigheter är såväl konventionen som tilläggsprotokollen integrerade i all georgisk lagstiftning som berör barn.¹⁶²

Medborgarskap förvärvas vid födseln om båda föräldrarna är georgiska medborgare, oavsett hemvist. Om enbart en av föräldrarna är georgisk medborgare ges medborgarskap om ett barn föds på georgiskt territorium. Medborgarskapslagstiftningen garanterar också medborgarskap till barn födda på georgiskt territorium av statslösa föräldrar samt ger föräldrarna, för de fall de inte båda är georgiska medborgare och bosatta utanför Georgien, möjligheter att välja georgiskt medborgarskap för barnet. Georgien tillåter dubbelt medborgarskap, med vissa särskilda undantagsfall.¹⁶³ Georgien har ett utvecklat folkbokföringssystem och enligt siffror från Unicef registreras 99 procent av alla födslar.¹⁶⁴

Rätten till utbildning tillgodoses genom allmän och gratis skolgång för alla barn. I omkring 300 skolor sker undervisningen på azerbajdzjanska, armeniska eller ryska. Brist på lärare och undermåligt undervisningsmaterial gör att undervisningen i dessa skolor håller lägre standard än andra skolor.¹⁶⁵ Andelen barn från marginaliserade grupper, såsom gatubarn, barn med funktionshinder eller fosterbarn, som går i skolan är låg. Barn som inte går i skolan har svårt att få sina rättigheter tillgodosedda. I synnerhet gatubarn är en särskilt utsatt social grupp som har begränsad tillgång till skola och sjukvård, samt löper risk att utnyttjas.¹⁶⁶

Våld mot barn som uppfostringsmetod är förbjudet men ett utbrett problem. En studie från Unicef från 2017 visade att 45 procent av befolkningen ansåg att våld som uppfostringsmetod är acceptabelt¹⁶⁷, och i en rapport från 2020 skriver organisationen att 70 procent av barn mellan 1 och 14 år utsätts för våld som uppfostringsmetod.¹⁶⁸ Våld mot barn såväl som andra former av övergrepp, såsom människohandel och tvångsarbete, är belagt med hårda straffrättsliga påföljder. Ombudsmannen har dock i sin rapportering uppmärksammat att det finns systematiska brister vad gäller adekvat utbildning för offentliganställda att upptäcka och utreda misstankar om övergrepp eller missförhållanden.¹⁶⁹

¹⁶⁰ Se bilaga.

¹⁶¹ FN, UNICEF, The Convention on the Rights of the Child - Adopted by the UN General Assembly in 1989, the Convention on the Rights of the Child (CRC) has changed the way children are viewed and treated, odaterad, [url](#)

¹⁶² Georgien, Legislative Herald of Georgia, Law of Georgia the Code on the Rights of the Child, 2019-09-27, [url](#)

¹⁶³ Georgien, Organic Law of Georgia on Citizenship of Georgia, 2010-07-06, [url](#)

¹⁶⁴ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#) s. 43

¹⁶⁵ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 12

¹⁶⁶ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 43

¹⁶⁷ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 43

¹⁶⁸ UNICEF, Child Disciplinary Practice in Georgia, november 2020, [url](#), s. 7

¹⁶⁹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 43

Barnäktenskap är förbjudet i Georgien men förekommer, och under 2021 rapporterade ombudsmannen 144 fall av barnäktenskap. Myndigheterna brister i samordning för att effektivt förebygga och motverka barnäktenskap, och regeringens ovilja att hantera problemet beror enligt ombudsmannen på att fenomenet enligt myndigheterna i första hand utgör en tradition hos etniska minoriteter.¹⁷⁰

Myndigheterna jobbar aktivt för att minska antalet barn som vistas på institution och har i stort avslutat arbetet med att ersätta storskaliga barnhem med alternativa lösningar, genom att bl.a. upprätta och utöka en pool av fosterföräldrar. Myndigheterna har även fortsatt att överföra föräldralösa barn och barn med funktionsnedsättningar, från institutionella barnhem till familjer eller familjeliknande inrättningar. Trots detta rapporterar ombudsmannen att avinstitutionaliseringen sker fragmenterat.¹⁷¹ År 2020 fanns alltså ett 30-tal oreglerade institutioner med plats för upp till 900 barn.¹⁷² Ombudsmannen har rapporterat om systematiska brott mot barns rättigheter samt förnedrande, omänsklig och ojämlig behandling av barn på barnhemmet Ninotsminda.¹⁷³

För mer information om barns situation i Georgien rekommenderas följande rapporter:

- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#)
- UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

3.8 Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet

3.8.1 Dödsstraff

Georgien avskaffade dödsstraffet, i både fredstid och krig, 1997.¹⁷⁴ Dödsstraff är förbjudet i konstitutionen¹⁷⁵ och Georgien har tillträtt flera internationella konventioner som förbjuder dödsstraff¹⁷⁶. Det finns inga rapporter om utomrättsliga avrättningar. Myndigheterna utreder däremot huruvida säkerhetsstyrkor i vissa fall har använt sig av omotiverat dödligt våld och riksåklagaren leder åtal i dessa fall.¹⁷⁷

¹⁷⁰ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 43

¹⁷¹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 45

¹⁷² UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 15

¹⁷³ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 45

¹⁷⁴ UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 7

¹⁷⁵ Georgien. Legislative Herald of Georgia, 2020-06-29, [url](#), paragraf 10

¹⁷⁶ Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 187, [url](#); Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 114, [url](#); United Nations Treaty Collection, 12. Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty, [url](#)

¹⁷⁷ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 2

3.8.2 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Konstitutionen förbjuder tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning¹⁷⁸, men det finns rapportering om att det förekommer.¹⁷⁹

Gällande situationen i landets fängelser rapporterar Europarådets kommitté mot tortyr (CAT) efter sitt senaste besök i Georgien 2021 att de inte hört några anklagelser om personal som illabehandlat intagna. Tvärtom observerades att relationerna mellan personal och intagna generellt var positiv och avslappnad. De rapporterade dock om förekomst av låg bemanning, tecken på informell fånghierarki samt brister i fängelsernas materiella förhållanden, liksom hot, våld och utpressning intagna emellan. Många intagna framstod även som rädda för att tala med delegationen. Vidare rapporterades om ett tillfälle där våld mellan intagna lett till en persons död. De noterade även frågetecken kring rapportering av självmord, med medicinska utlåtanden som inte tyder på typiska självmordstecken. Det fanns en ovilja bland de intagna att tala om uppkomna skadors ursprung, ett lågt antal anmälningar samt intagna som frivilligt befann sig i isolering. Enligt CAT finns en outtalad förståelse bland de intagna och personalen att konflikter i första hand ska hanteras informellt – mellan de intagna och utan personalens inblandning. Georgiens regering är medveten om problemen och vidtar åtgärder för att möta dem, bland annat en planerad reform för att stänga landets tre stora fängelser och ersätta dem med mindre, samt åtgärder för att komma åt den informella fängelsehierarkin.¹⁸⁰

Den georgiska ombudsmannen rapporterade 2021 att det förekommit isolerade anklagelser om fysiskt våld mot intagna av personalen på stängda fängelseanläggningar samt några incidenter av ”psykiskt våld”, däribland verbala trakasserier.¹⁸¹ Totalt 36 anklagelser om fysisk illabehandling från fängelsepersonal inkom under 2021.¹⁸² Rädsla hos intagna för att utsättas för hot och våld från fängelsepersonalen kan delvis förklara det låga antalet anmälningar.¹⁸³

Det finns också rapporter om att georgisk polis använt sig av fysiskt och psykiskt våld i samband med gripanden och under frihetsberövanden. Illabehandling av demonstrationsdeltagare i samband med administrativa överträdelser har också varit ett problem, och totalt kunde 495 misstänkta fall av illabehandling identifieras under 2021. Ombudsmannen bedömer att situationen inte har förbättrats sedan tidigare år vad gäller polisens behandling av frihetsberövade personer.¹⁸⁴ GYLA (Ge-

¹⁷⁸ Georgien. Legislative Herald of Georgia, 2020-06-29, paragraf 9

¹⁷⁹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

¹⁸⁰ Europarådet. European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, Report to the Georgian Government on the ad hoc visit to Georgia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 17 to 24 May 2021, 2022-06-16, [url](#), s. 6, 9–11

¹⁸¹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 4

¹⁸² Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 32

¹⁸³ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 8

¹⁸⁴ Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 33; HRW, World Report 2023 - Georgia, 2023-01-12, [url](#)

orgian Young Lawyers Association) rapporterade dock 2020 att bruket av tortyr eller annan illabehandling inte har varit systematisk.¹⁸⁵ Muntliga källor – representanter för bl.a. civilsamhället, ombudsmannen och internationella organisationer – har tidigare med vissa variationer och nyansskillnader gett en liknande bild.¹⁸⁶

Myndigheterna kritiserar även från flera håll för bristande medicinsk tillsyn och vård till den fängslade expresidenten Mikheil Saakashvili, vars hälsotillstånd försämrats avsevärt sedan han fängslades i slutet av 2021. Behandlingen bedöms enligt ett antal källor kunna uppnå till tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling.¹⁸⁷ Den förra myndigheten med ansvar för att utreda illabehandling utförd av rättsvårdande myndigheter, Special Investigation Service (SIS), riktade kritik mot hanteringen av Saakashvili. Parlamentet röstade därefter för avveckling av myndigheten för att istället införa två separata myndigheter. Förändringarna har kritiserats av bl.a. OSSE som uttryckt oro för att de kan ha en negativ inverkan på skyddet mot allvarliga övergrepp från rättsvårdande myndigheter samt försämrat statens möjligheter att effektivt utreda anklagelser om tortyr och illabehandling.¹⁸⁸ Avskaffandet av SIS har även kritiserats av den georgiska ombudsmannen.¹⁸⁹

Flera källor problematiserar myndigheternas bristande utredningar och hanteringar av anmälningar om tortyr eller misshandel av frihetsberövade personer och rapporterar att straffrihet råder i viss mån.¹⁹⁰ Därtill saknas en enhetlig statlig policy för skydd och rehabilitering av offer för tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling.¹⁹¹ Ombudsmannen rapporterar att åklagarmyndigheten underlåtit att väcka åtal i fall där det funnits tydliga indikationer på illabehandling utförd av poliser.¹⁹² Ombudsmannen rapporterar även att denne vid besök i fängelser utsatts för verbala attacker som organiserats direkt eller indirekt av fängelseadministrationen i syfte att störa övervakningsprocessen, samt utsatts för hinder i övervakningen av den fängslade Saakashvilis hälsotillstånd.¹⁹³

USDOS rapporterar även om anklagelser om att grundaren till Georgisk dröm, Bidzina Ivanishvili, beordrat en kidnappning av en azerbajdzjansk frilansjournalist år 2017. Anklagelserna kommer från den tidigare biträdande chefen för den statliga

¹⁸⁵ GYLA & Georgian Centre for Psychosocial and Medical Rehabilitation of Torture Victims, Prevention of and response to incidents if ill-treatment, 2020, [url](#), s. 3

¹⁸⁶ EMC. Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2017-03-31 och 2017-04-01; Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2017-04-03 och 2019-04-30; GYLA. Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2017-04-04 och 2019-04-30; Internationell organisation, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2019-05-01; Österrikes polissambandsman, möte i Tbilisi, Georgien, 2017-04-05

¹⁸⁷ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 5; HRW, Reconsider Mikheil Saakashvili's Release on Medical Grounds, 2023-03-02, [url](#)

¹⁸⁸ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 4

¹⁸⁹ Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 48

¹⁹⁰ HRW, World Report 2023 - Georgia, 2023-01-12, [url](#); USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 4–5

¹⁹¹ Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 32

¹⁹² Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 48–49

¹⁹³ Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 30

säkerhetstjänsten, och journalisten själv vittnade om att georgiska inrikesministeriet och säkerhetstjänsten samarbetat med azerbajdzjanska myndigheter i genomförandet av hans kidnappning. Trots att georgiska myndigheter konstaterat att brott begåtts mot journalisten så har ännu inget ansvar avkrävts, vilket lett till oro för straffrihet för myndighetsföreträdare kopplade till detta fall.¹⁹⁴

För mer information rekommenderas följande rapporter:

- Europarådet, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, Report to the Georgian Government on the ad hoc visit to Georgia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 17 to 24 May 2021, 2022-06-16, [url](#)
- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#)
- GYLA, Prevention and Forms of Torture and Ill-Treatment, 2020, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

3.8.3 Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar

Det har tidigare inte identifierats några omständigheter som medfört att Migrationsverket haft anledning att ta ställning till huruvida det i utlänningsrättslig mening råder väpnad konflikt eller andra svåra motsättningar av våldsam art i Georgien.

Situationen i områdena Abchazien och Sydossetien, som georgiska myndigheter inte kontrollerar, behandlas inte i denna rapport.

3.8.4 Miljökatastrofer

Det råder inte några omfattande miljökatastrofer i Georgien.

4. Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter

4.1 Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet

Migrationsanalys rapporterade 2019 om den georgiska rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet. Av rapportens slutsatser framgår bland annat att Geor-

¹⁹⁴ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 3

gien i allt väsentligt måste betraktas som en rättsstat med en funktionell och ändamålsenlig rätts- och säkerhetssektor vars främsta syfte är att tjäna de georgiska medborgarna. Polisens främsta motivation är att skydda medborgarna mot brott och upprätthålla allmän ordning, samtidigt som åklagarmyndigheten och domstolarna strävar efter att upprätthålla sina funktioner i rättskedjan. Georgien bedöms vidare som en i mångt och mycket modern rättsstat som kan visa prov på mindre korruption än flera av EU:s medlemsländer, samt ett land där organiserad brottslighet bekämpats med framgång. Problematiska ingredienser efter den sovjetiska administrativa kulturen kvarstår dock alltjämt, aspekter av kapacitetsbrister återfinns hos samtliga aktörer och integritetshotande faktorer kan identifieras, särskilt i fall som inbegriper politiska intressen på hög nivå.¹⁹⁵

I en rapport från 2022 lyfter EU-kommissionen fram de flera reformer som Georgien genomgått för att stärka rättssäkerheten. De konstaterar också att konstitutionen och regelverket överlag är på plats för att garantera rättssäkerheten på alla nivåer. De menar dock att den praktiska implementeringen och tillämpningen av dessa måste förbättras. De rapporterar även att framstegen inom reformarbetet har avstannat, och i viss mån tagit steg i fel riktning, samt att viss utveckling bedöms ha försvagat viktiga rättsliga institutioners oberoende. Den ineffektiva och bristfälliga implementeringen av de reformer som antagits tyder enligt vissa bedömare på en bristande politisk vilja att skapa ett oberoende domstolsväsende. Transparency International hävdar till och med att de georgiska myndigheterna har övergett idén om skapandet av ett oberoende rättsväsende. I juni 2022 villkorades Georgien av EU och uppmanades bl.a. att implementera en reform för skapandet av ett oberoende, objektiva och ansvarigt domstolsväsende, detta för att få kandidatstatus till unionen. En reformstrategi togs fram av Georgiens parlament, men den har fått kritik för att inte adressera de huvudsakliga problemområdena.¹⁹⁶

Frågasättandet av den politiska viljan att reformera fortsätter under 2024. Källor i det georgiska civilsamhället gör analysen att reformer inom rättsväsendet och andra lagändringar sedan 2013 är ineffektiva, eftersom det saknas politisk vilja att utveckla ett oberoende rättsväsende. En stor majoritet av positiva lagändringar har inte alls eller endast delvis implementerats.¹⁹⁷

När det gäller politisk inblandning och opartiskhet inom domstolsväsendet förekommer rapporter om en särskilt inflytelserik grupp av domare och domstolsordförande – så kallat High Council of Justice (HCOJ) – som ska ha tystat kritiska röster och motarbetat förslag för att stärka oberoendet. HCOJ rapporteras även utöva makt över enskilda domare, manipulera fördelningen av rättsfall, brista i transparens vid tillsättningen av domare och domstolsordförande. Överlag beskrivs att tillsättningen av domare och åklagare baseras på meriter och objektiva kriterier. Dock

¹⁹⁵ Migrationsverket, Migrationsanalys (tidigare Lifos), Lifosrapport: Georgien - rätts- och säkerhetssektorn (version 2.0), 2019-09-16, [url](#), s. 56–57. För mer information om de olika aktörernas kapacitet och integritet, samt förekommande problem, hänvisas till rapporten i sin helhet.

¹⁹⁶ EU-kommissionen, Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council - Commissions Opinion on Georgia's application for membership in the European Union, 2022-06-17, [url](#), s. 7–8; Transparency International, CPI 2022 for Eastern Europe & Central Asia: Growing Security Risks and Authoritarianism Threaten Progress Against Corruption, 2023-01-31, [url](#)

¹⁹⁷ USDOS, 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2024-04-23, [url](#), s. 8

finns rapporter om nomineringar och tillsättningar av domare till Högsta domstolen som inte skett på meritbaserade grunder och även med bristande transparens. Det rapporteras även om trovärdiga anklagelser om korruption gällande vissa medlemmar i HCOJ. Icke-statliga organisationer har noterat att rätten till en rättvis rättegång inte tycks respekteras i vissa högprofilerade och politiskt känsliga fall, och domare är känsliga för politiska påtryckningar. EU-kommissionen har uppmanat Georgien att reformera HCOJ för att komma tillrätta med flera av problemen ovan. Oberoendet och politiseringen av rättsväsendet tar sig bl.a. uttryck genom åtal och domar mot regimkritiker och höga representanter från den förra regeringen. Som exempel kan återigen nämnas de fällande domarna mot chefen för en ledande oppositionell tv-kanal samt ex-presidenten Saakashvili. Domarna har av oppositionen och kritiker kallats för politiskt motiverade.¹⁹⁸

Småskalig korruption har blivit mindre förekommande i Georgien, och ett väsentligt antal fall av låg- och medelnivåkorruption har hanterats framgångsrikt. Transparency International skriver att Georgien nått bäst resultat i regionen i mätningar över upplevd korruption, vilket förklaras med framgångarna rörande lågnivåkorruption. Visst utvecklingspotential förekommer fortsatt, bl.a. kopplat till tillgångsdeklarationer för offentligtanställda, visselblåsarskydd samt kontroll av partifinansiering och valkampanjer. Det stora problemområdet är korruption på högre nivå där det saknas en adekvat hanteringsmekanism. Myndigheterna misslyckas ofta med att utreda korruptionsfall på högre nivå, däribland fall som inkluderar personer kopplade till det styrande Georgisk dröm. Bristen på oberoende hos rättsvårdande myndigheter och domstolsväsende förhindrar en effektiv tillämpning av antikorrupcionslagar, och lyckade fall mot högt uppsatta myndighetspersoner och personer nära dem är ovanliga. Problematiken tyder på att tjänstemän systematiskt använt politisk makt för att tillskanska sig rikedomar och undergräva kritiska röster. Transparency International rapporterar att Georgien, som en gång sågs som ett föregångsland i att bekämpa korruption i regionen, nu har en regering som avstannat farten i antikorrupcionsarbetet. De har även tagit grepp om viktiga statliga institutioner, domstolsväsendet och rättsvårdande myndigheter, vilket innebär att maktmissbruk på de högsta nivåerna i mångt och mycket går ostraffat. Regeringsrepresentanter har även tillgripit aggressiv retorik och ärekränkingskampanjer mot aktörer som avslöjar korruption. EU-kommissionen har uppmanat landet att göra mer

¹⁹⁸ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 12–15, 18; Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 13–15; Europarådet, Venedigkommissionen, Georgia - Follow-up Opinion to four previous opinions concerning the Organic Law on Common Courts, adopted by the Venice Commission at its 134th Plenary Session (Venice, 10-11 March 2023), 2023-03-14, [url](#), s. 12–13; Transparency International, CPI 2022 for Eastern Europe & Central Asia: Growing Security Risks and Authoritarianism Threaten Progress Against Corruption, 2023-01-31, [url](#); EU-kommissionen, Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council - Commissions Opinion on Georgia's application for membership in the European Union, 2022-06-17, [url](#), s. 7–8

för att möta problematiken.¹⁹⁹ I april 2023 införde USA sanktioner mot fyra domare, tillika medlemmar i HCOJ, och deras familjer på grund av domarnas påstådda ”inblandning i signifikant korruption”.²⁰⁰

Vad gäller organiserad brottslighet har Georgien, enligt EU-kommissionen, gjort signifikanta försök att motverka denna problematik. Antalet åtal och fällande domar bedöms emellertid vara lågt jämfört med det uppskattade värdet av den kriminella marknaden.²⁰¹

Ytterligare problemområden inom rättssektorn rapporteras vara bl.a. svårigheter för brottsanklagade att få tillräcklig tid med sina offentliga försvarare och tillräckliga förutsättningar att förbereda ett försvar. Det rapporteras också om att fängelsepersonal försvårat intagnas kommunikation med sina försvarare samt om orimligt fördröjda rättsprocesser, kritik mot ett högt antal förlikningsprocesser och problem med frihetsberövanden av personer på grund av administrativa företeelser.²⁰² Liksom nämnts i avsnitten ovan lider de rättsvårdande myndigheterna av ett antal integritets- och kapacitetshotande faktorer kopplat till bemötandet och hanteringen av brott gentemot samhällets utsatta grupper, såsom hbtqi-personer, kvinnor eller etniska och religiösa minoriteter.²⁰³ Flera källor rapporterar även om att straffrihet inom polisen och rättsvårdande myndigheter förekommer.²⁰⁴

Ombudsmannen i Georgien är den konstitutionella myndighet som bl.a. bevakar fängelser och andra stängda institutioner, bekämpar all form av diskriminering och tar emot klagomål från enskilda medborgare avseende felaktig behandling av myndighetsföreträdare. Myndigheten kan även begära ut information och utfärda rekommendationer i enskilda fall, till myndigheter eller till parlamentet gällande lagstiftning.²⁰⁵

För mer information om den georgiska rätts- och säkerhetssektorn rekommenderas följande rapporter:

¹⁹⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), s. 14; Freedom House, Freedom in the world 2022 – Georgia, 2022-02-24, [url](#); EU-kommissionen, Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council - Commissions Opinion on Georgia's application for membership in the European Union, 2022-06-17, [url](#), s. 8–9; Transparency International, CPI 2022 for Eastern Europe & Central Asia: Growing Security Risks and Authoritarianism Threaten Progress Against Corruption, 2023-01-31, [url](#)

²⁰⁰ BBC Monitoring, Georgia asks USA to reconsider sanctions on judges, 2023-04-06, [url](#) [betaltjänst]

²⁰¹ EU-kommissionen, Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council - Commissions Opinion on Georgia's application for membership in the European Union, 2022-06-17, [url](#), s. 9

²⁰² USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 16–17; Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 30

²⁰³ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 2, 17, 39; Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#), s. 11; USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 20–21; Ombudsman of Georgia, 8th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2023-04-11, [url](#), s. 15–17; UD, Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#), s. 1, 15

²⁰⁴ HRW, World Report 2023 - Georgia, 2023-01-12, [url](#); Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#), s. 48–49; USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 4–5

²⁰⁵ Georgien, The Public Defender (Ombudsman) of Georgia. Mandate, odaterad, [url](#)

- Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#)
- Freedom House, Freedom in the world 2022 – Georgia, 2022-02-24, [url](#)
- Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, The Situation in Human Rights and Freedom in Georgia 2021, odaterad, [url](#)
- Migrationsverket, Migrationsanalys (tidigare Lifos), Lifosrapport: Georgien - rätts- och säkerhetssektorn (version 2.0), 2019-09-16, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

5. Non-refoulement

Georgien har ratificerat 1951 års Genèvekonvention och 1967 års New York-protokoll.²⁰⁶ Lagen om internationellt skydd²⁰⁷ trädde i kraft 2017 och innebar att den georgiska lagstiftningen fördes närmare internationell standard.²⁰⁸ Genom lagen har enheter för prövning av asylansökningar liksom landinformation och kvalitetskontroll tillkommit inom inrikesministeriets avdelning för internationellt skydd. Personalen där har genomgått olika utbildningsprogram (EUAA och UNHCR). Ett statligt integrationscenter för personer som beviljats skydd har grundats och asylsökande har tillgång till georgisk språkundervisning. Asylsökande har även tillgång till gratis juridiskt biträde i domstolsprocesser, dock inte under hela asylprocessen.²⁰⁹

I praktiken finns ett antal brister i det georgiska asylsystemet. UNHCR rapporterade 2020 att det under 2018 och 2019 förekom att asylsökande straffades för illegal inresa, liksom bekräftade som obekräftade fall av direkt eller indirekt refoulement.²¹⁰ Även USDOS rapporterade 2023 om bristande tillgång till den georgiska asylprocessen. Bland annat ska myndigheterna ha nekat vissa ryska medborgare vid gränsen inträde i landet och därmed tillgång till asylprocessen, samt ha återfört ett antal personer till Ryssland där de riskerat fängelse eller tortyr.²¹¹

---

²⁰⁶ Se bilaga.

²⁰⁷ Georgien, Legislative Herald of Georgia, Law of Georgia on International Protection, 2016-12-15, [url](#)

²⁰⁸ FN, UN High Commissioner for Refugees, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#), s. 1

²⁰⁹ FN, UN High Commissioner for Refugees, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#), s. 2,

²¹⁰ FN, UN High Commissioner for Refugees, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#), s. 3

²¹¹ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 31

UNHCR rapporterade även 2020 om brister gällande lokal integration av flyktingar och internflyktingar.²¹² USDOS rapporterade att tillgången till utbildning är ett problem på grund av språkförbistringar, trots tillhandahållandet av georgiska språkkurser. Även tillgången till annan grundläggande service brister, såsom ekonomiskt stöd och särskilt stöd till personer med funktionsnedsättning eller psykologiska behov.²¹³

UNHCR har tidigare år rapporterat att de ser allvarligt på asylansökningar som avslås på grund av hänsyn till den nationella säkerheten och framför att avsaknaden av rättsliga skyddsmekanismer och prioriteringen av säkerhetshänsyn underminerar de framsteg som har gjorts på asylområdet.²¹⁴ Mellan januari och oktober 2022 var dock endast 2,5 procent av det totala antalet avslag grundade i skäl kopplade till den nationella säkerheten. Till skillnad från tidigare år beviljades syriskas och afghanska medborgare humanitär status.²¹⁵

Den georgiska ombudsmannen och icke-statliga organisationer har rapporterat om politisk inverkan i asylprocessen, bland annat politiskt motiverade beslut i asylärenden som gäller turkiska och azerbajdzjanska asylsökande. Även kopplat till denna problematik nämns rapporter om att myndigheterna vid gränsen nekat vissa ryska medborgare, som flytt övergrepp och fängelse, tillgång till asylprocessen och återfört dem till Ryssland.²¹⁶ Systematiska problem kunde även märkas när det gäller framför allt MR-brott och diskriminering mot migranter från Asien och Afrika, enligt en rapport från Tolerance Diversity Institute (TDI). Enligt TDI spelade säkerhetsmyndigheterna en negativ roll i utfärdandet av uppehållstillstånd och det rapporterades om en oproportionerligt hög andel avslag för medborgare från vissa asiatiska och afrikanska länder.²¹⁷

Ytterligare brister rör höga balanser av ärenden och långa väntetider, både på beslut och i överklagandeprocesser. Enligt UNHCR är handläggningstiden för ett ärende i genomsnitt ett och ett halvt år och motsvarande tid för ärenden att tas upp i domstol.²¹⁸

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har fler än 189 000 personer kommit till Georgien från Ukraina, mestadels från frontlinjeregionerna eller ockuperade områden i Ukrainas östra delar. Bristande finansiering i Georgien har lett frivilligorganisationer, såsom People in Need (PIN), att hjälpa till för att tillgodose ukrainska flyktingars behov av främst överkomliga och prisvärda boenden, men även mat, arbete och medicinsk assistans. Ukrainare i Georgien bosätter sig primärt

²¹² FN, UN High Commissioner for Refugees, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#), s. 3

²¹³ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 31

²¹⁴ FN, UN High Commissioner for Refugees, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#), s. 5

²¹⁵ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 31

²¹⁶ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 31

²¹⁷ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 31

²¹⁸ USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#), s. 31

i individuella boenden som de måste bekosta själva. I februari 2023 rapporterade PIN att 26 000 ukrainare i behov av stöd fortsatt befann sig i Georgien.²¹⁹

För mer information om non-refoulement rekommenderas följande rapporter:

- FN, UN High Commissioner for Refugees, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#)
- USDOS, 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2023-03-20, [url](#)

---

²¹⁹ People in Need, The uncertain future of 26,000 Ukrainians in Georgia, 2023-02-22, [url](#)

Källförteckning

Elektroniska källor

Amnesty International, The State of the Worlds Human Rights; Georgia 2022, 2023-03-27, [url](#) (hämtad 2023-04-03)

BBC Monitoring, Georgia asks USA to reconsider sanctions on judges, 2023-04-06, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-04-30)

BBC Monitoring, Georgian website notes government's "dangerous game" around Ukraine, 2023-03-29, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-04-30)

BBC Monitoring, Political party Georgia – United National Movement, odaterad, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-04-20)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report Georgia, 2022-02-23, [url](#), (hämtad 2023-03-30)

Carnegie Endowment, Is Georgia Headed for Another Revolution?, 2024-09-25, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Civil Georgia, International Reactions on Adoption of Anti-LGBT Legislation, 2024-09-20, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Civil Georgia, Pride Month in Georgia to Pass Without Physical Events Due to Pre-Election Climate, 2024-06-14, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Civil Georgia, Georgian CSOs Release 2022 Human Rights Reports, 2022-12-12, [url](#) (hämtad 2023-04-25)

CNN, Georgian parliament approves law curbing LGBTQ rights, 2024-09-17, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

EMC, Human Rights Education and Monitoring Center, GYLA. Georgian Young Lawyers' Association, Alternative Report on Georgia's Compliance with the International Covenant on Civil and Political Rights, augusti 2020, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

EU, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

EU-kommissionen, Communication from the commission to the European Parliament, the European Council and the Council – Commission Opinion on Georgia's application for membership of the European Union, 2022-06-17, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

- EU-parlamentet, Parliament says Georgia's democracy is at risk, 2024-10-09, [url](#) (hämtad 2024-10-10)
- Euronews, Majority of NGOs in Georgia refuse to register as 'foreign agents' under new law, 2024-09-10, [url](#) (hämtad 2024-10-07)
- Europarådets parlamentariska församling, Challenges to democracy in Georgia, 2024-06-25, [url](#) (hämtad 2024-10-07)
- Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 005, data hämtad 2023-05-12, [url](#) (hämtad 2023-05-12)
- Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 114, data hämtad 2024-10-15, [url](#) (hämtad 2024-10-15)
- Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 187, data hämtad 2024-10-15, [url](#) (hämtad 2024-10-15-13)
- Europarådet, Treaty list for a specific State – Georgia, 2023-04-12, [url](#) (hämtad 2023-04-12)
- Europarådet, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, Report following her visit to Georgia from 21 to 24 February 2022, 2022-07-15, [url](#) (hämtad 2023-04-04)
- Europarådet, Hate Crime, Hate Speech and Discrimination in Georgia: Attitudes and Awareness, februari 2022, [url](#) (hämtad 2023-04-21)
- Europarådet, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, Report to the Georgian Government on the ad hoc visit to Georgia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 17 to 24 May 2021, 2022-06-16, [url](#) (hämtad 2023-04-13)
- Europarådet, Venedigkommissionen, Venice Commission, CDL-AD(2023)006-e Georgia - Follow-up Opinion to four previous opinions concerning the Organic Law on Common Courts, adopted by the Venice Commission at its 134th Plenary Session (Venice, 10-11 March 2023), 2023-03-14, [url](#) (hämtad 2023-04-21)
- European Forum for Democracy and Solidarity, Georgia, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-05-23)
- European Parliamentary Research Service, Georgia: political parties and the EU, januari 2015, [url](#) (hämtad 2023-03-31)
- FN, OHCHR, Georgia: call to rescind new anti-LGBTIQ+ law, 2024-09-17, [url](#) (hämtad 2024-10-07)
- FN, The United Nations in Georgia, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

FN, UNDP, Mandatory Electoral Gender Quotas in Georgia. 2022, 2022-11-28, [url](#) (hämtad 2023-04-12)

FN, Unicef, Child Disciplinary Practice in Georgia, november 2020, [url](#) (hämtad 2023-04-13)

FN, Unicef, The Convention on the Rights of the Child - Adopted by the UN General Assembly in 1989, the Convention on the Rights of the Child (CRC) has changed the way children are viewed and treated, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-04-13)

FN, UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Ukrainian Refugees in Georgia. Profile, Intentions and Needs, november 2022, [url](#) (hämtad 2023-04-26)

FN, UNHCR, Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees; For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report; Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 37th Session; Georgia, mars 2020, [url](#) (hämtad 2023-04-20)

FN, UN Women, Women in Politics: 2023, 2023-01-01, [url](#) (hämtad 2023-04-12)

Freedom House, Freedom in the World 2024 – Georgia, 2024, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Freedom House, Freedom in the World 2022 - Georgia, 2022-02-24, [url](#) (hämtad 2023-03-31)

Georgien, Constitutional Court of Georgia, About the Court, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

Georgien, Decree No 356 of the Government of Georgia, 2021-07-13, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

Georgien, Legislative Herald of Georgia, Уголовный кодекс Грузии [Georgiens strafflag], 2020-09-18, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

Georgien, Legislative Herald of Georgia, Закон Грузии Об устранении всех форм дискриминации [Georgiens lag om avskaffande av alla former av diskriminering], 2020-07-14, [url](#) (hämtad 2023-04-11)

Georgien, Legislative Herald of Georgia, Constitution of Georgia, 2020-06-29, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

Georgien, Legislative Herald of Georgia, Law of Georgia the Code on the Rights of the Child, 2019-09-27, [url](#) (hämtad 2023-04-13)

Georgien, Organic Law of Georgia on Citizenship of Georgia, 2010-07-06, [url](#) (hämtad 2023-04-12)

Georgien, Ombudsman of Georgia, 9th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2024-04-22, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Georgien, Ombudsman of Georgia, Report of the Public Defender of Georgia On the Situation of Protection for Human Rights and Freedoms in Georgia, 2023, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, On the Situation of Protection of Human Rights and Freedoms in Georgia 2021, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-04-14)

Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, 8th Annual Special Report on Situation of Equality in Georgia, 2023-04-11, [url](#) (hämtad 2023-04-12)

Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Right to Work and Employment of Persons with Disabilities, 2022-09-23, [url](#) (hämtad 2023-04-13)

Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Special Report on the Situation of Equality and Combating and Preventing Discrimination, 2022-02-25, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

Georgien, Public Defender (Ombudsman) of Georgia, Monitoring Report on Service Centers (Shelters) for Victims of Violence against Women, Domestic Violence and Trafficking, 2020, [url](#) (hämtad 2023-04-12)

GYLA (Georgian Young Lawyers Association), Georgia: Human Rights Amidst the Russian Law. Human Rights 60 Days Following the Revival of the Foreign Influence Transparency Bill, 2024-06-01, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

GYLA & Georgian Centre for Psychosocial and Medical Rehabilitation of Torture Victims), Prevention of and response to incidents if ill-treatment, 2020, [url](#) (hämtad 2023-04-25)

HRIDC (Human Rights Centre), State of human rights in Georgia, 2020, 2021, [url](#) (hämtad 2023-04-25)

HRW (Human Rights Watch), Georgia: Violent Attacks on Government Critics, 2024-08-20, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

HRW, World Report 2024 – Georgia, 2024-01-11, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

HRW, Reconsider Mikheil Saakashvili's Release on Medical Grounds, 2023-03-02, [url](#) (hämtad 2023-04-14)

HRW, World Report 2023 - Georgia, 2023-01-12, [url](#) (hämtad 2023-04-15)

International Crisis Group, Protests in Georgia and Tbilisi's Complicated Relationship with Russia and the West [poddradio], i War & Peace, 2023-04-04, [url](#) (hämtad 2023-04-20)

Le Monde, Georgia's EU accession process frozen in wake of 'foreign influence' law, 2024-07-12, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Migrationsverket, Migrationsanalys. Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, Landinformation: Georgien - situationen för hbtq-personer (version 2.0), 2019-11-14, [url](#) (hämtad 2023-04-12)

Migrationsverket, Migrationsanalys (tidigare Lifos). Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, Lifosrapport: Georgien – rätts- och säkerhetssektorn (version 2.0), 2019-09-16, [url](#) (hämtad 2023-03-31)

OC Media, Georgian officials brace for further sanctions, 2024-10-03, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

OC Media, Zourabichvili refuses to sign Georgian queer propaganda law, 2024-10-02, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

OC Media, Georgia Registers First Organizations as Foreign Agents, 2024-10-01, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

OC Media, Government critics attacked outside their homes in Georgia, 2024-05-09, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

OC Media, Tbilisi Pride Festival Cancelled after police fail to confront extremists, 2023-07-08, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

OAS (Organization of American States), American Convention on Human Rights “Pact of San Jose, Costa Rica” (B-32), odaterad, [url](#) (hämtad 2023-05-12)

OAS, A-51: Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-05-12)

OAS, A-53: Protocol to the American Convention on Human Rights to Abolish the Death Penalty, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-05-12)

OSSE (Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa), Georgia Parliamentary Elections 26 October 2024, ODIHR Needs Assessment Mission Report 20-24 May 2024, 2024-06-28, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

OSSE, Georgia. Parliamentary Elections 31 October 2020. ODIHR Limited Election Observation Mission. Final Report, 2021-03-05, [url](#) (hämtad 2023-05-22),

People in Need, The uncertain future of 26,000 Ukrainians in Georgia, 2023-02-22, [url](#) (hämtad 2023-05-24)

Politico, Georgians fear their government is sabotaging EU hopes, 2022-07-11, [url](#) (hämtad 2023-04-19)

Radio Free Europe/Radio Liberty, Defying Controversial 'Foreign-Agent' Law, Georgian NGOs Are Ready To Fight, 2024-08-24, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Radio Free Europe/Radio Liberty, Georgian Dream Takes on the "Global War Party", 2024-05-18, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Radio Free Europe/Radio Liberty, 'Rubber Bullets And Beatings': Victims, Eyewitnesses Talk Of Violence Against Georgian Protesters, 2024-05-03, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

Reliefweb, The uncertain future of 26,000 Ukrainians in Georgia, 2023-02-22, [url](#) (hämtad 2023-04-26)

RSF (Reportrar utan gränser), Georgia quitely denying entry to independent Russian journalists, 2023-03-27, [url](#) (hämtad 2023-04-03)

RSF, Georgia's parliament urged to reject "foreign agents bill", 2023-03-07, [url](#) (hämtad 2023-04-03)

RSF, Georgia: RSF seeks review of opposition TV chief's conviction, jail sentence, odaterad, [url](#) (hämtad 2023-05-24)

Social Justice Center, Critical Analysis of the State Strategy for Civic Equality and Integration, 2021-10-15, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

Transparency International, CPI 2022 for Eastern Europe & Central Asia: Growing Security Risks and Authoritarianism Threaten Progress Against Corruption, 2023-01-31, [url](#) (hämtad 2023-04-21)

UD (Utrikesdepartementet), Georgien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019, 2020-12-16, [url](#) (hämtad 2023-04-03)

UI (Utrikespolitiska institutet), Georgien – Inrikespolitik och författning, 2024-06-05, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2024-10-07)

UI, Landguiden, Georgien – Inrikespolitik och författning, 2023-03-12, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-03-30)

UI, Landguiden, Georgien – Demokrati och rättigheter, 2023-02-02, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-04-14)

UI, Landguiden, Befolkning och språk, 2022-12-21, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-04-04)

UI, Landguiden, Georgien – Modern historia, 2022-04-26, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-03-30)

UI, Landguiden, Georgien, odaterad, [url](#) [betaltjänst], (hämtad 2023-03-30)

United Nations Treaty Collection, 2. Convention relating to the Status of Refugees, data hämtad: 2023-05-12, [url](#) (hämtad 2023-05-12)

United Nations Treaty Collection, 12. Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty, [url](#) (2021-05-11)

UNHCR, 5. Protocol Relating to the Status of Refugees, 2011-06-22, [url](#) (hämtad 2023-05-12)

USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Georgia, 2024-04-23, [url](#) (hämtad 2024-10-07)

USDOS (US Department of State), Georgia 2022 International Religious Freedom Report, 2023-05-15, [url](#) (hämtad 2023-05-24)

USDOS, Georgia 2021 Report on International, 2022-06-02, [url](#) (hämtad 2023-04-04)

USDOS, 2022 Country Report on Human Rights Practices: Georgia, 2022-03-20, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

USDOS, 2020 Country Report on Human Rights Practices: Georgia, 2021-03-30, [url](#) (hämtad 2023-03-30)

Muntliga källor

EMC. Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2017-03-31 och 2017-04-01

Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2019-04-30

Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2017-04-03

GYLA. Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2019-04-30

GYLA. Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2017-04-04

Internationell organisation, möte med företrädare i Tbilisi, Georgien, 2019-05-01

Österrikes polissambandsman, möte i Tbilisi, Georgien, 2017-04-05

Bilaga

Georgien

Centrala internationella överenskommelser ²²⁰	Datum för ratificering/accession/succession
FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	1994-10-26
Fakultativt protokoll till FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	2005-08-09
FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter	1994-05-03
Andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter syftande till dödsstraffets avskaffande	1999-03-22
FN:s konvention till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden	Ej ratificerad
FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor	1994-10-26
FN:s konvention om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering	1999-06-02
FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter	1994-05-03
FN:s konvention för skydd av migrantarbetares och deras familjers rättigheter	Ej ratificerad
FN:s konvention om barnets rättigheter	1994-06-02
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	2014-03-13
FN:s flyktingkonvention ²²¹	1999-08-09
Protokollet av 1967 om flyktingars rättsliga ställning ²²²	1999-08-09
Amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter ²²³	Ej relevant
Andra tilläggsprotokollet till den amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter för att avskaffa dödsstraffet ²²⁴	Ej relevant

²²⁰ Informationen om FN-traktat är hämtad från OHCHR:s "Treaty Body Database", tillgänglig via: [url](#)

²²¹ United Nations Treaty Collection, 2. Convention relating to the Status of Refugees data hämtad 2023-05-12, [url](#)

²²² UNHCR, 5. Protocol Relating to the Status of Refugees, 2011-06-22, [url](#)

²²³ Organization of American States (OAS), American Convention on Human Rights "Pact of San Jose, Costa Rica" (B-32), odaterad, [url](#)

²²⁴ OAS, A-53: Protocol to the American Convention on Human Rights to Abolish the Death Penalty, odaterad, [url](#)

Centrala internationella överenskommelser ²²⁰	Datum för ratificering/accession/succession
Inter-amerikanska konventionen om att förebygga och bestraffa tortyr ²²⁵	Ej relevant
Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna ²²⁶	1999-05-20
Tilläggsprotokoll nr 6 till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna gällande avskaffande av dödsstraff ²²⁷	2000-05-01

²²⁵ OAS, A-51: Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture, odaterad, [url](#)

²²⁶ Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 005, data hämtad 2023-05-12, [url](#)

²²⁷ Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 114, data hämtad 2023-05-12, [url](#)